

Jesenice, 25. maja 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

**Tovarišu Titu
kličemo še
na mnoga leta**

Jeseniški železarji

Podpisan sporazum o ekonomskem in znanstveno tehničnem sodelovanju na področju črne metalurgije med SFRJ in ČSSR

V nedeljo, 20. maja, je bil podpisan sporazum o neposrednem ekonomskem in znanstveno tehničnem sodelovanju na področju črne metalurgije med SFRJ in ČSSR. Za Jugoslavijo je sporazum podpisal naš glavni direktor in član izvršnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn mag. dipl. inž. PETER KUNC, za ČSSR pa v imenu ministrstva metalurgije in strojegradnje JOSEF MIKSA.

Sporazum je podpisan na osnovi skupnih interesov in odgovornosti organizacij, ki so vključene v sodelovanje. Sodelovanje, ki bo vsako leto konkretno opredeljeno z letnimi plani, se bo razvijalo v smeri konzultacije posameznih problemov razvojnih kapacitet, izdelavi tehnično-ekonomskih študij, intenzifikacije izmenjave metalurških proizvodov in proizvodnih programov zaradi boljšega koriščenja kapacitet, izmenjavi ekonomskih in znanstveno tehničnih informacij, skupnem delu na znanstveno raziskovalnih vprašanjih, skupni tehnični pomoči, izmenjavi rezultatov znanstvenih in tehničnih raziskovanj, medsebojne izmenjave strokovnjakov in podobno. Konkretna tema, metode realizacije, časovne opredelitve in organizacije določene za realizacijo, bodo zajete v letnih načrtih.

Zasedanja predstavnikov obeh držav bodo izmenoma vsako leto v drugi državi, na njih pa bodo usklajevali načrte in analizirali rezultate dosežene v preteklem letu.

Med predelovalci žice ugodna klima za pridružitve k ZPSŽ

Na pobudo generalnega direktorja združenega podjetja Slovenske železarne Gregorja Klančnika, so se v petek, 18. maja, sestali na Bledu predsedniki delavskih svetov, sindikalnih organizacij, organizacij ZMS in sekretarji ZKS vseh treh slovenskih železarn oziroma združenega podjetja Slovenske železarne ter podjetij za predelavo žice: Veriga Lesce, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana in Žična Celje. Sestanek je vodil predsednik DS ZPSŽ dipl. politolog Tomaž Ertel, v odsotnosti generalnega direktorja, pa je o združevanju v ZP Slovenske železarne spregovoril direktor ZPSŽ dipl. inž. Ivan Zupan. Našim bralcem je že znano, da se je delovni kolektiv tovarne Plamen iz Kroke 11. maja na referendumu že izrekel za pridružitve k ZPSŽ, medtem, ko v ostalih treh tovarnah teče družbeno politična akcija za pridružitve k ZPSŽ oziroma za izvedbo referenduma.

Generalni direktor ZPSŽ Gregor Klančnik je v svojem pozdravnem pismu vsem zbranim predstavnikom, ki je bilo obenem opravičilo, ker je moral kot predstavnik ZP odpotovali v Beograd, najprej

označil skoraj štiriletno skupno pot slovenskih železarn. Poleg uspehov, ki se kažejo v urejenem ekonomskem položaju ustanoviteljev ZP, ugledu, ki ga je slovensko integrirano železarstvo pridobilo

in postalo kreativen faktor gospodarskega in splošnega družbenega dogajanja, je omenil tudi težave, ki se kot otroška bolezen kažejo v nasprotnih vzajemnosti in samoupravne solidarnosti. Ugodno je ocenil vlogo družbeno političnih organizacij v dosedanjem razvoju združenega podjetja in poudaril pomen napredne miselnosti pri povečevanju združenega podjetja z novimi podjetji, kar bo celoti še bolj dvignilo ugled in odprlo nove razsežnosti. Dejstvo je, nadaljuje v pismu, da kvantiteta na določeni ravni pogojuje in povzroča tudi kvalitativne spremembe, ki bodo dosežene v medsebojnih, na samoupravni vzajemnosti in solidarnosti zgrajenih odnosih ter z združevanjem sredstev in umskih potencialov. Vse to pa bo pri našalo korist vsem pridruženim organizacijam združenega dela.

Ko je navajal nujnost neustavnega posodabljanja poslovnih organizacij, proizvodnih potencialov, tehnološkega postopka, izdelkov in storitev, kar je imperativ obstanka in napredka današnje družbe, je poudaril, da to lahko optimalno dosegamo le v velikih sistemih, v večjih poslovnih tvorbah, ki lahko združijo sredstva za racionalno koriščenje pameti in znanja. Naša ustavna dopolnila, je v pismu nadaljeval generalni direktor, z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela sproščajo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zasedanje komisije SEV za črno metalurgijo v Portorožu

V Portorožu je v dneh od 22. do 27. maja zasedanje stalne komisije SEV za črno metalurgijo, v kateri sodelujejo tudi predstavniki jugoslovanske črne metalurgije. Na zasedanju so zastopane delegacije: SSSR, LR Bolgarija, LR Madžarska, republika Kube, DR Nemčija, LR Poljske, SR Romunije, ČSSR in SFRJ ter predstavniki Intermetalla in organizacije Združenih narodov. Komisiji SEV za črno metalurgijo predseduje sovjetski minister za črno metalurgijo I. KAZANJEC, jugoslovansko delegacijo, v kateri je tudi naš glavni direktor mag. dipl. inž. PETER KUNC, pa vodi zvezni poslanec NIKOLA DŽUVEROVIĆ. To je že drugo zasedanje stalne komisije SEV v naši državi.

Kot je znano, je jugoslovanska črna metalurgija, na osnovi posebnega odbora zveznega izvršnega sveta, začela

sodelovati s SEV že v začetku leta 1965. Opredelila se je za določena vprašanja in pod-

(Nadalj. na 2. strani)

Zasedanje stalne komisije SEV v Portorožu.

Med predelovalci žice ugodna klima za pridružitve k ZPSŽ

(Nadalj. s 1. str.)

pravice in iniciativo delavcev, hkrati pa spodbujajo združevanje v večje poslovne skupnosti, ki lahko prevzemajo načrtovalne, usmerjevalne in širše medsebojno usklajene razvojne naloge.

»V združenem podjetju«, je v pismu ugotavljal Gregor Klančnik, »smo del prednosti velikega sistema že zajeli. Izvedena je bila specializacija, uvedeno enotno načrtovanje z letnimi, srednje in dolgoročnimi načrti, poenoteno je raziskovalno delo, uveden sistem pospeševanja medsebojnega blagovnega prometa in zlasti vzajemno koriščenje sredstev za financiranje redne in razširjene reprodukcije. Pri delitvi dela pa še vedno ni dosežena zadostna koncentracija umskih potencialov, kar bi posebno ustrezalo manjšim pridruženim organizacijam. Izdelava in sprejem takega samoupravnega sporazuma, ki bo omogočil združevanje sredstev, razvoj skupnih storitvenih dejavnosti in inženiringa, konzultantstva, razvojne službe do denarnega in blagovnega prometa, bo naša prva skupna naloga.«

Ob sklepu svojega pisma, je generalni direktor omenjal tudi kot pogoj za funkcioniranje mehanizma velikega sistema razvito informacijsko službo, ki mora krepiti medsebojno zaupanje in vezi, kar vse je potrebno za oblikovanje optimalnih enotnih poslovnih odločitev. Svoje misli je sklenil z besedami: »Združeni v metalurški predelovalni kombinat (zamisel za preimenovanje ZPSŽ po predvideni združitvi Metalurškega instituta in nekaterih podjetij predelovalne industrije) bomo postali moč, ki bo vsem delavcem dajala večjo delovno in socialno varnost.«

Združevanje zaradi lažjega doseganja skupnih ciljev

V uvodnem referatu, ki je sledil, je direktor dipl. inž. Ivan Zupan najprej dejal, da v ta čas sovpadata dva momenta in sicer bo v okviru ZPSŽ, v skladu z ustavnimi spremembami potrebno izvesti določeno reorganizacijo, hkrati pa je to pričetek procesa priključevanja k ZPSŽ novih partnerjev. Le-ti, je nadaljeval, pomenijo koalicijske partnerje, ki zadržijo svojo samostojnost, suverenost, svoje žiro račune in ki se združujejo z nekimi določenimi cilji, ki jih vsak za sebe ne more doseči. Podjetja imajo sicer različne cilje, vendar bomo z dogovarjanjem morali najti istovetne cilje in jih povezati v skupni cilj, pri čemer se bomo sicer odpovedali nekim določenim samostojnostim z namenom, da bi jih skupaj lažje reševali. Govornik je poudaril, da pri tem misli samo na tiste skupne

cilje za katere se bomo samoupravno dogovorili, da jih bomo reševali skupaj.

Kakšne skupne službe in servisne organizacije bomo imeli na nivoju združenega podjetja je stvar dogovora. Pri tem pa moramo že vnaprej vedeti, je poudaril direktor Zupan, da so skupne službe mesto za oblikovanje predlogov neke politike, ki jo bomo v podjetjih usklajevali in dokončno izoblikovali ter potem skupaj izvajali. Funkcija ostalih servisnih organizacij na nivoju ZP, npr.: Metalurškega instituta, interne banke, itd. pa je, da uresničujejo dogovorjeno politiko. Na nivoju ZP ni nobenih operativnih funkcij ali dirigiranja. Vse operativne funkcije se izvajajo na nivoju koalicijskih partnerjev. Inženir Zupan je zelo razumljivo ponazoril nekaj primerov in še enkrat poudaril, da se koalicijski partnerji povezujejo zato, da bi lažje dosegli določene in dogovorjene cilje in zato so potrebni tudi nekateri skupni organi. V načinu dela združenih koalicijskih partnerjev ni nikakršnega podrejanja ali preglasovanja, temveč samo dogovarjanje. Vsi partnerji so med seboj enakopravni ne glede na število zaposlenih v kolektivu, skupni dohodek in podobno.

Sistemska povezanost pomeni večjo medsebojno trdnost, odpravljanje stihije in večjo socialno varnost zaposlenih. Pri tem pa je potrebna zelo jasna in natančna opredelitev katere funkcijo oziroma pristojnosti bodo na posameznem nivoju — TOZD — podjetje — združeno podjetje. Podjetje, je nadaljeval govornik, je organizacijska celota, organizacijska raven in ne seštevek TOZD, z gospodarskim sistemom, v katerem se izvaja optimalni proizvodni proces. Tudi združeno podjetje je organizacijska celota, širši organizacijski sistem sestavljen iz suverenih koalicijskih partnerjev.

Inž. Zupan je še enkrat poudaril, da je v načinu dela suverenih koalicijskih partnerjev bistvo dogovarjanje. Vsak partner bo imel delegacijo, pri čemer število ni pomembno, pomembno je soglasje, ki mora biti doseženo, zato tudi ni možnega preglasovanja. Govornik je menil, da bo težko skočiti iz sedanjosti, zato bodo morale na pomoč priskočiti določene analitične metode. Notranji medsebojni ekonomski odnosi, se bodo urejali dogovorno. Zato prednost pristopa v združeno podjetje ni zaradi nekega avtomatizma, ki bo sam reševal vse, temveč zaradi medsebojnega dogovarjanja. Vstop v združeno podjetje pomeni pravico, da se vsedemo in dogovarjamo.

Med eno prvih nalog združenega podjetja je govornik uvrstil ureditev sistema informacij. V njem bo potrebno opredeliti način izmenjave informacij oziroma opredeli-

tev, katere informacije morajo dobiti vsi trije nivoji (TOZD — podjetje — ZP) in katere samo določen nivo, da bodo vedeli kaj reševati, se dogovarjati in odločati. Sistem informacij bo potrebno poenotiti, da bi informacije lahko izmenjavali tudi med posameznimi koalicijskimi partnerji.

Direktor Ivan Zupan je svoj zelo nazoren in prepričljiv uvod zaključil s podrobno obravnavo funkcije marketinga, raziskovalne dejavnosti in pravne pomoči.

Uvodni razlagi je sledila še kratka informacija o delu ZK, sindikata in ZMS na nivoju združenega podjetja Slovenske železarn, zatem pa je predsednik DS ZPSŽ pozval navzoče k razpravi.

Najprej se je k besedi priglasil predstavnik tovarne Plamen iz Kroke, ki je poudaril potrebo in koristi združevanja tako za tovarno, kot združeno podjetje in družbo kot celoto, kakor tudi za posameznika. V razgibanem političnem delu so v Plamenu z živo besedo vse to predložili kolektivu in zato tudi uspeh pri referendumu ni izostal.

Predstavnik tovarne Veriga Lesce je dejal, da se o pridružitvi k ZPSŽ v političnih organizacijah že dalj časa pogovarjajo. O tem je bila seznanjena tudi konferenca ZK in delavski svet, delovni kolektiv pa bodo seznanili s pisмено informacijo in ustno na sestankih. Ker o tem v Verigi že dalj časa teče beseda, dogovarjanje in usklajevanje, so politične organizacije mnenja, da bodo z referendumom o priključitvi k ZPSŽ uspeli.

Z razpravami o priključitvi k ZPSŽ pred delovni kolektiv se nismo prišli, je dejal predstavnik tovarne vijakov v Ljubljani (TOVIL). O tem pa smo govorili že v samoupravnih organih in prišli do spoznanja, da je to prav in potrebno. Pred nami je vrsta sestankov, na katerih bomo s kolektivom gradivo predelali in razpisali referendum. Na splošno prevladuje mnenje, da je prav, da se združimo in ni pomislekov.

Sam ekonomski interes nas sili, da gremo v te integracijske procese, je nadaljeval razpravo predstavnik tovarne žičnih izdelkov Žična Celje. Vse družbeno politične organizacije so v podjetju angažirane pri uresničevanju ustavnih dopolnil in v pripravah za integracijo. O tem vprašanju smo imeli seminar in več sestankov, na katerih smo ugotovili, da je konceptija sprejemljiva. Če vemo kaj in zakaj, potem referendum, ki ga predvidevamo do 20. junija, mora uspeti. Seveda pa je to precej odvisno od aktivnosti družbeno-političnih organizacij.

Razpravo je zaključil inž. Ivan Zupan, ki je dejal, da celotno gradivo mora čimprej med čim širši krog ljudi, pri čemer je potreben širok krog komuniciranja. Politična

odgovornost je po teh vprašanjih naložena sindikatu, ZK in ZM, strokovna odgovornost pa strokovnim službam.

Zelo uspel sestanek so zaključili s potrditvijo naslednjih sklepov:

— Posredovana izhodišča (pisma), ki so jih navzoči prejeli že z vabilom na sestanek in ustna, ki jih je podal direktor Zupan) so solidna osnova za združitev. S temi izhodišči naj se seznanijo vsi delovni kolektivi, uresniči

pa naj se v predlogu samoupravnega sporazuma;

— Osnutek samoupravnega sporazuma bo z razlago v desetih dneh dostavljen vsem navzočim predstavnikom;

— V razprave o združevanju se morajo aktivno vključiti politični in strokovni organi;

— Sestanejo se predstavniki vseh družbeno političnih organizacij vseh sedmih tovarn, da izdelajo koncept delovanja na nivoju bodočega kombinata.

Tovariški obisk iz Srbije

V dneh od 18. do 20. maja nas je obiskal 40-članski kolektiv iz podjetja Lifan — Stara Pazova iz Srbije, ki si je ogledal pri nas valjarno Belo in obrate na Javorniku. S tem so tovariši iz Srbije vrnil obisk kolektivu adjuštaže Štekel — Javornik, ki je bil lansko jesen njihov gost.

Kolektiv Lifan iz Stare Pazove šteje skupno 700 članov in predeluje iz naše butan pločevine: jeklenke za plin, plinske peči, pluge in gradbeno opremo.

Gostje so si v teh dneh ogledali Bled, slap Peričnik, Vrata, Kranjsko goro in Vršič.

To tovariško srečanje ni utrdilo samo medsebojnega poslovnega sodelovanja, temveč je bilo koristno tudi zaradi izmenjave mnenj o delovanju ZK, sindikata in samoupravnih organov, kar je še bolj popestrilo srečanje.

Naši gostje iz bratske republike Srbije so bili navdušeni nad lepoto Gorenjske. V času obiska so bili nastanjeni v gostišču Špič v Gozd Martuljku, kjer so bili odlično postreženi.

Ob slovesu je bila obojestransko izražena želja, da s temi srečanji nadaljujemo in tako še bolj utrjujemo prija-

teljske stike med seboj. Le-ti so namreč vsestransko koristni, saj poleg poslovnih krepijo tudi prijateljske stike in pomagajo spoznavati dva bratska naroda med seboj.

Tovarišem iz Srbije smo zaželeli srečno pot in drugo leto nasvidenje.

Zasedanje ...

(Nadalj. s 1. strani)

ročja za katera je v okviru tega sodelovanja zainteresirana.

V okviru sodelovanja, ki ga jugoslovanska črna metalurgija ustvarja z organizacijo SEV, se posebna aktivnost opazja zlasti na področju koordinacije znanstvenih in tehničnih raziskovanj in sodelovanja po vprašanju proizvodnega napredka vseh faz proizvodnega procesa. V okviru teh aktivnosti je zajeta tudi avtomatizacija črne metalurgije.

Vse te dni se vrstijo plenarna zasedanja komisije in delo redakcijskih grup, ki pripravljajo listino, ki bo sprejeta po končanem zasedanju. Udeleženci zasedanja bodo danes 26. maja obiskali tudi našo Železarno in tovarno Plamen v Kropi.

Motivi združevanja

SKUPNI:

- doseganje osnovnega smotra: približevanja in usklajevanja porabe s proizvodnjo jekla
 - enotno načrtovanje proizvodnje in usklajen razvoj proizvodnih zmogljivosti
 - širša možnost blagovne izmenjave z državami SEV, kar mora biti v prihodnosti pomemben vir napajanja s polizdelki
 - vertikalno povezovanje z vsemi kvalitetami do vključno širše možnosti za zbiranje sredstev, namenjenih za gradnjo novih proizvodnih zmogljivosti, ki bi pomenila strukturalno prilagajevanje in širjenje proizvodnje
 - povečanje tvorbe ZPSŽ bo povečalo ugled in vpliv na reševanje poslovne problematike, zlasti na področju razširjene reprodukcije
 - širša možnost za ustanavljanje predstavništev in drugih skupnih institucij izven ZPSŽ v državi in inozemstvu
 - večja varnost zaposlenih
- ŠE POSEBEJ ZA GRUPO PODJETIJ PREDALOVALCEV ŽICE:**
- usmerjevanje specializacije proizvodnje
 - enotno usmerjanje razvoja ter prilagajevanje reprodukcijskega materiala in končnih izdelkov
 - izboljšanje oskrbovanja z vložkom iz železarn in drugih virov
 - povečanje možnosti za plasma izdelkov, zlasti v blagovni izmenjavi z državami SEV.

Proizvodni uspehi slovenskih železarn v aprilu

Mesec april sicer ne moremo šteti med najuspešnejše, vendar ne moremo biti z rezultati nezadovoljni. Jekla je sicer 3.146 manj kot v mesecu marcu, vendar še vedno več kot 60.000 ton. Največji izpad je v železarni Štore, zaradi pomanjkanja vložka za novo valjarno. Čeprav je železarna Ravna dobavila obljubljeno količino gredic (1.610 ton), so morali zaradi zaostalih dobav iz uvoza, ustaviti delo v novi valjarni od 14. do vključno 24. aprila.

Proizvodni rezultati slovenskih železarn v aprilu:
SUROVO ŽELEZO

	mesečno		indeks	kumulativno I-IV		indeks
	načrt	izvršitev		načrt	izvršitev	
Jesenice	13.000	12.369	95	52.000	46.254	89
Štore	4.100	4.196	102	16.100	14.546	90
Skupno	17.100	16.565	97	68.100	60.800	89

Železarna Štore je mesečni načrt preseгла, železarna Jesenice pa zaostanek povečala na 5.746 ton. Ker imajo iz pretečenih mesecev zaostanek tudi v Štorah, kar pa lahko nadoknadijo, je ob koncu četrtega meseca skupen zaosta-

nek 7.300 ton.

Na Jesenicah so morali v aprilu menjati na plavžih deset zračnih šob, imeli so zastoj zaradi popravila poševnega dvigala in zastoj na plavžu št. 2 zaradi varjenja počenega zvara na plašču.

SUROVO JEKLO

	mesečno		indeks	kumulativno I-IV		indeks
	načrt	izvršitev		načrt	izvršitev	
Jesenice	37.200	40.672	109	162.300	162.207	100
Ravne	16.250	16.140	99	65.000	65.305	101
Štore	3.400	3.369	99	11.200	11.079	99
Skupno	56.850	60.181	106	238.500	238.591	100

Čeprav so bili tudi lansko leto prvi meseci v proizvodnji jekla zelo uspešni, je letošnja proizvodnja za 4 % višja.

Proizvodnja jekla bi bila lahko še višja, če ne bi bil kvaliteten program na Jesenicah zelo zahteven in če ne bi ustavili na Ravnah 40 tonsko

električno peč zaradi montaže nosilcev za odpraševalno napravo.

Skupno proizvodnjo so izvršili na Jesenicah s 107 %, na Ravnah s 101 % in v Štorah s 94 % v čemer se odraža tudi desetdnevni zastoj pri obratovanju nove valjarne.

BLAGOVNA PROIZVODNJA

	mesečno		indeks	kumulativno I-IV		indeks
	načrt	izvršitev		načrt	izvršitev	
Jesenice	29.510	31.463	107	125.855	127.207	101
Ravne	11.242	11.062	98	44.967	43.519	97
Štore	12.296	9.315	86	44.342	49.443	112
Skupaj	53.048	51.840	98	215.164	220.169	102

Dobar rezultat dosežene blagovne proizvodnje v aprilu

na Jesenicah je ublažil desetdnevni zastoj v novi valjarni

železrne Štore, kar sicer popravlja skupen rezultat slovenskih železarn, ne pa tudi rezultata železarne Štore. Visoka proizvodnja v valjarnah v mesecu marcu in visoka blagovna proizvodnja, se v zbirni proizvodnji še vedno odražata, saj ima železarna Štore v odnosu na plan še vedno zaznaven naskok. Kumulativni načrt prvih šestih mesecev presegajo še vedno za 12 %. Na Ravnah je ostala blagovna proizvodnja približno na ravni pretečenih mesecev in jim sorazmerno nizek zaostanek ne bo težko nadoknaditi v prihodnjih mesecih.

Ce podrobneje pogledamo izvrševanje načrta blagovne proizvodnje po grupah proizvodov, vidimo naslednje:

Pri gredicah sta železarna Jesenice in Ravne presegle mesečni načrt. Zaradi popravila 1800 tonske stiskalnice na Ravnah, kar je trajalo 480 ur, je ostalo več ingotov za bluming.

V proizvodnji valjanega jekla so v Štorah izvršili mesečni načrt le s 87 % in tudi na Ravnah so za mesečnim načrtom zaoštrali 4 %. Kljub temu, da so na Jesenicah načrt presegle za 6 %, je skupna izvršitev 99 %.

Zelo uspešni so rezultati hladne predelave: na Jesenicah znaša presežek 8 %, na Ravnah pa celo 21 %.

Kako pomemben je ta uspeh za realizacijo, pove podatek, da je v skupni odpravi blagovne proizvodne iz železarn Jesenice, hladna predelava udeležena s 37 %, v realizaciji pa s 43 %. Pri jeklolitini na Ravnah niso izvršili mesečnega načrta zaradi zelo razdrobljenega asortimenta naročil. Drugo predstavo pa dobimo, ko pregledamo vrednost izdelane jekla litine, ki je kar za 22,4 % nad načrtovano vrednostjo. Pri sivi litini so v Štorah mesečni načrt izvršili. Zaradi izpada štirih valjev za železarno Zenica, še niso izvršili načrt proizvodnje

mehansko obdelanih valjev.

V mehanski obdelavi se zaostanek še naprej povečuje tako na Ravnah, kot tudi v Štorah. Mesečni načrt so na Ravnah dosegli z 92 %, v štirih mesecih pa zaostaja že za 13 %, v železarni Štore so mesečni načrt dosegli z 88 %, zaostajajo pa kumulativni za 26 %.

Za obrat strojnih delov na Ravnah primanjkuje še nadalje naročil.

Za pretekli mesec je še posebno treba omeniti visok izvoz, saj so ga vse tri železarne dosegle 11.131 ton, po vrednosti pa 2.142.000 dolarjev. Indeks izvršitve kumulativnega načrta je tako po tonaži 154 % in po vrednosti 130 %. V izvozu ima konvertibilno področje delež 92 %.

V eksterni realizaciji so železarne skupno dosegle načr-

tovano vrednost in sicer: Jesenice 109 %, Ravne 108 % in Štore 95 % mesečnega načrta. V zbirnem rezultatu za prve štiri mesece sta železarni Jesenice in Ravne pod načrtovano realizacijo, železarna Štore pa zaostaja za 7 %. Skupen rezultat je še vedno 100 %, je pa za 20 % višji, kot je znašala realizacija v istem obdobju lani.

Ceprav imamo za odstotek več zaposlenih kot lani, je poprečna produktivnost na zaposlenega po tonaži blagovne proizvodnje za 5 % višja od lanske, po vrednosti prodanega blaga na zaposlenega pa celo za 18 %. Če že dosežena realizacija ni v celoti rezultat večjih prizadevanj, je pa povečana storilnost po tonaži, gotovo uspeh, katerega ne moremo spregledati.

Milan Marolt, dipl. inž.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 26. maja:		
Anton KOMLJANEC, HOP	626	871
NEDELJA, 27. maja:		
inž. Jaka SOKLIČ, stroj. del.	556	81-131
PONEDELJEK, 28. maja:		
inž. Franc VICAR, predelovalni	743	81-572
TOREK, 29. maja:		
inž. Stanislav ČOP, talilnice	328	76-538
SREDA, 30. maja:		
Zvonimir LABURA, žebeljarna	738	749
ČETRTEK, 31. maja:		
Zdravko CRV, valjarna žice	852	760
PETEK, 1. junija:		
Teodor OKROŽNIK, gradb. vzdrževanje	577	81-327
Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.		
Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja		

ZPSŽ Ljubljana — Železarna Jesenice, tehnične službe objavljajo, da bo, dne 4. junija 1973 ob 11. uri v prostorih oddelka za osnovna sredstva (bivša USO)

JAVNA LICITACIJA

za prodajo osebnega avtomobila Mercedes 190 c, letnik 1964, 80 KS, 1897 ccm. Avto je v nevoznom stanju. Vsak ponudnik mora pred licitacijo položiti 10 % varščine pri blagajni Železarne Jesenice.

Železarna Jesenice
Tehnične službe

Vabilo na predavanje

DSIT organizira v ponedeljek, 28. maja, ob 19. uri v učilnici 72 (II. nadstropje) na ŽIC predavanje VZDRŽEVANJE LEŽAJEV.

Predaval bo predstavnik firme Torrington — inž. Wolter. Na zanimivo predavanje vabi odbor DSIT.

Čestitka

Na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani je uspešno zagovarjal svoje magistersko delo TONE RAZINGER dipl. inž. in si s tem pridobil naslov magister metalurgije.

K doseženemu uspehu mu kolegi iz raziskovalnega oddelka iskreno čestitamo.

K čestitki se pridružuje v imenu bralcev tudi uredništvo Železarja.

Del jugoslovanske delegacije na zasedanju komisije SEV.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Tretje majsko srečanje mladih železarjev ZP

V soboto, 19. maja sta na Ravne, na že tradicionalno majsko srečanje mladih slovenskih železarjev, odpeljala dva polna avtobusa mladih jeseniških železarjev. To je tudi zgovoren dokaz, da mladi radi navezujejo stike z železarji ostalih železarn.

Čeprav smo prišli na Ravne z zamudo skoraj ene ure, pa je bil program kljub temu točno izpeljan. Pred glavnim vhomom v železarno nas je pozdravila godba in mladi, pa tudi starejši Ravenčani. Med njimi so bili tudi generalni direktor združenega podjetja Slovenske železarne Gregor Klančnik, glavni direktor železarne Ravne tov. Fale in predsednik ZMS Ljubo Jasnič.

Mlade je najprej pozdravil predsednik TK ZM železarne Ravne. Izrazil je zadovoljstvo, da lahko gostijo mlade železarje z Jesenic in Štor ter jim pokažejo svojo železarno in razkažejo lepote njihovega kraja.

Mlade železarje je pozdravil tudi generalni direktor Gregor Klančnik. Dejal je, da je vesel, kadar ga mladi povabijo medse. Nasploh pa je, po njegovih besedah sodeč, ideja o srečanju mladih železarjev vredna posebne pozornosti. Tako se bo združeno podjetje krepilo, saj prav mladi predstavljajo tretjino vseh zaposlenih, kalilo se bo prijateljstvo in ZP bo še močnejše.

Kratkemu kulturnemu programu je sledil ogled obratov ravske železarne. Le-ta se je v povojnih letih zelo razvila in predstavlja danes pomembnega proizvajalca kvalitetnega paličastega jekla. Ogledali smo si tudi študijsko knjižnico, ki je bila urejena v povojnih letih in muzej.

Pred spomenikom Prežihovemu Vorancu smo se ustavili ter se mu poklonili s šopkom cvetja in enominutnim molkom. Po kosilu smo obiskali še njegov grob.

Popoldne so mladi preživeli ob Rimskem vreču blizu Raven. Mladi so se pomerili tudi v športu, bolj v zabavnem, rekreacijskem smislu. Domačini, Ravenčani so bili le nekoliko boljši.

Celodnevni medsebojni spoznavanju in sklepanju novih prijateljstev je družabno zabavni večer dodal še piko. Ob tej priložnosti so Ravenčani mladim železarjem z Jesenic in Štor podarili spominski kipec livarja. Jeseničani in Štorčani pa so se jim oddolžili s priznanjem za res dobro organizacijo in izredno lep in prijeten dan.

Sklenili so, da se bodo srečali še pogostejše na podobnih srečanjih ali na športnem polju.

Aktiv ZMS v TP Rožca

V sredo 16. maja je bil ustanovni sestanek aktiva ZM trgovskega podjetja Rožca.

Sestanka se je udeležila večina mladih navzoča pa sta bila tudi direktor podjetja Karel Franciškin in predstavnik izvršnega odbora sindikata Ela Kilibarda.

Na sestanku so govorili o delu mladih v podjetju, zlasti o izkoriščanju prostega časa, o udeležbi na različnih prireditvah in proslavah v mesecu mladosti, o udeležbi v mladinski delovni akciji »Kozjansko 73« in o delu mladih v samoupravnih organih podjetja. Izvolili so vodstvo ZMS, katero čaka odgovorno in zahtevno delo.

Teodora Krč

V soboto 19. t. m. je razredna skupnost 3. b razreda poklicne industrijske šole organizirala tekmovanje v streljanju z zračno puško. Tekmovanje je bilo za gledališčem Tone Čufar in je zelo dobro uspelo. Razredna skupnost 3. b se zahvaljuje tov. Štravsu in tov. Rantu za pomoč pri organiziranju tekmovanja.

Uspeh dijakov ŽIC na I. republiškem tekmovanju iz znanja v prometu

V Kranju je bilo 22. maja letos I. republiško tekmovanje dijakov v spretnostni vožnji in spoznavanju cestno-prometnih predpisov s kolesi s pomožnim motorjem. Tekmovanje je organiziral svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Kranj. Tekmovanje je obsegalo:

1. Reševanje testov iz cestno prometnih predpisov za A in B kategorijo.
2. Reševanje testov v spoznavanju kolesa s pomožnim motorjem.
3. Spretnostna vožnja po poligonu.
4. Ocenjevalna vožnja po ulicah Kranja, ki je trajala sedem minut.

K tekmovanju se je prijavilo 10 ekip, med njimi dve iz železarskega izobraževalnega centra. Ker je bil čas za priprave zelo kratek (en teden) so rezultati, ki so jih dosegli dijaki, zelo dobri. Saj je I. ekipa ŽIC dosegla odlično drugo mesto. Med posamezniki pa sta bila naša dijaka izvrstna: Sašo Pernuš iz 1. S na drugem in Mirko Eržen iz 3. M na tretjem mestu.

Rezultati ekip: 1. Gimnazija Kranj I. 904 točke, 2. ŽIC Jesenice I. 896 točk, 3. Gimnazija Kranj II. 787 točk. Naša II. ekipa je dosegla 7. mesto.

Rezultati posameznikov: 1. Mladen Hladnik (Gimnazija Kranj) 243 točk, 2. Sašo Pernuš 237 točk, 3. Mirko Eržen 232 točk, 7. Branko Lipnik, 10. Darko Fertin (vsi ŽIC Jesenice).

Najboljše ekipe in posamezniki so prejeli poleg priznanj tudi praktična darila. Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno. Z ozirom na precejšnje zanimanje mladine za tovrstno dejavnost in spričo vse večjega razmaha prometa, bodo taka tekmovanja postala redna.

Naša I. ekipo so sestavljali: Sašo Pernuš I. s razred, Mirko Eržen III. m razred, Brane Lipnik I. s razred, Darko Fertin II. m razred;

II. ekipo pa: Darko Katrašnik 2. s b razred, Jože Triplat 2. m razred, Gorazd Tepina 3. s razred, Mirko Dežman 2. s a razred.

I. B.

Miha Mariako med pionirji ježkovega odreda

V ponedeljek popoldne so se sestali komandirji in komisariji bataljonov ter čet Ježkovega odreda. Na zadnjem sestanku pred današnjim pohodom po partizanskih poteh na Pristavo so prejeli še nekaj navodil. Informirani so bili tudi, da bo med pionirji na Pristavi član sveta federacije MIHA MARINKO. Predvidevajo, da bo ob lepem vremenu na Pristavi več kot tisoč pionirjev in mladincev in pričakujejo, da se bodo Ježkovemu odredu pridružili tudi učenci osnovne šole Tone Čufar, dijaki gimnazije in učenke zdravstvene šole Jesenice. Štab Ježkovega odreda je te dni izdal novo številko Biltena v katerem so prispevki učencev osnovnih šol, življenjepisi borcev po katerih se imenujejo bataljoni in čete ter smeri pohoda posameznih čet in bataljonov.

Na Pristavi bodo po prihodu čet in bataljonov izvedli kratek kulturni program in sprejeli okrog sedemdeset pionirjev v mladinsko organizacijo.

Mladi planinci na Golici

Planinsko društvo Javornik — Koroška Bela je v soboto, dne 19. maja, organiziralo za svoje najmlajše člane — pionirje izlet na Golico.

Zjutraj smo se zbrali pred osnovno šolo na Koroški Beli, kjer so nas že čakale izkušene planinke. Z avtobusom smo se odpeljali do Planine pod Golico, od tam pa smo nadaljevali pot peš do Taborniškega doma. Ker je bil dom zaprt, smo se odpravili naprej. Že med potjo smo občudovali snežno bele gorske travnike, posejane z narcisami. Ker je bilo že vroče, nas je gozdna senca prijetno hladila. Nekje na sredini poti so nam vodiči pokazali sledove divjega prašiča. Skozi vrhove smrek je že sijalo sonce. Ko smo z neke skale opazovali pot, po kateri naj bi se vračali, nam je tovarišica Olga pokazala gamse.

V gozdu smo naleteli tudi na zvončke in teloh. Ko smo stopili na planjavo, so nas z bližnjih skal pozdravili jegličji. Prišli smo do temeljev prve koče, katero so med drugo svetovno vojno požgali partizani. To je bil naš prvi počitek, zato smo ga hoteli pošteno izkoristiti, toda megla, ki je prekrila bližnje vrhove, nas je opozorila, da je treba naprej. Morali smo se obleči, ker je pričel pihati močan veter.

Na vrhu Golice, tam kjer je nekoč stala kočja, smo se vpisali v spominsko knjigo in žigosali planinske izkaznice. Naše oči pa so begale po prostrani okolici. Na južni strani smo videli zasnežene Julijske Alpe, na severni pa Koroško, v ozadju pa kraljica Visokih Tur — Velikega zvonarja — Grossglockner.

Zaradi močne burje smo se odločili za povratek. Vračali smo se po drugi poti in to mimo Kočne ter Pustega rova. Po imenu »pusti« sem sklepal, da je to zapuščen rovt, toda bil sem presenečen, saj je bilo tu res lepo in prijetno. Napravili smo celo nekaj posnetkov. Od tu smo nadaljevali pot proti planinski postojanki — Pristavi. Tu smo se poslovili in odšli vsak po svoji poti proti domu.

V imenu vseh udeležencev se vodnikom in PD Javornik-Koroška Bela zahvaljujem za organizacijo in želim, da bi bilo še več takih izletov kot sobotni, ki bo vsem ostal v lepem spominu.

Andrej Beg

OŠ Koroška Bela

**Dopisujte
v
Železarja**

Samoupravni organi v preteklem tednu

14. seja delavskega sveta

Predsednik delavskega sveta Železarne dipl. inž. Emil Ažman je sklical 14. sejo delavskega sveta v soboto, 19. maja 1973, vendar so zaradi nesklepčnosti sejo morali preložiti na ponedeljek, 21. maja 1973. Za dnevni red je predlagal pregled sklepov, razpis volitev v samoupravne organe, ki jih delovna skupnost voli neposredno, pregled poslovnih rezultatov v I. četrtletju letošnjega leta, program amortizacije in investicijskega vzdrževanja, predlog delitve sklada skupne porabe, samoupravni sporazum s skupnostjo zdravstvenega zavarovanja Kranj in porečila odborov oziroma reševanje tekočih zadev.

Na seji so sprejeli naslednje ukrepe:

1. Za petek 15. junija 1973 so razpisali volitve v naslednje samoupravne organe, ki jih delovne skupnosti TOZD volijo neposredno:

delavske svete TOZD odbore za kadre in medsebojne odnose v TOZD

komisije za kršitve delovnih dolžnosti v TOZD

delegacije TOZD za delavski svet Železarne in delegacije TOZD za odbor

notranje kontrole.

Določili so število članov za posamezni organ, mandatno dobo in način volitev oziroma kandidiranja, imenovali so komisijo za sestavo volilnega imenika in volilno komisijo, naročili so odboru za uveljavljanje ustavnih dopolnil, da do konstituiranja novoizvoljenih samoupravnih organov pripravi predlog statutnih sklepov, s katerimi bodo določene pristojnosti posameznih organov in pogoji zaasedbo delovnih mest direktorjev TOZD. Sklenili so tudi, da je treba v času ko tečejo priprave za volitve uskladiti samoupravni sporazum z delegati, ki so izvoljeni na delovnih skupinah za podpis samoupravnega sporazuma, glede na pripombe in predloge delovnih skupin ter na določila novih zakonov, ki so izšli v času, ko je bil samoupravni sporazum v javni razpravi.

2. Obravnavali so dosežene poslovne uspehe v I. četrtletju letošnjega leta in ugotovili, da so zadovoljivi glede na količinske pokazatelje, to je na količinsko proizvodnjo

in na doseženi dohodek, niso pa zadovoljivi glede na ostanek dohodka predvsem zaradi zvišanja stroškov, ki so pogojeni z višjimi cenami vložka in zaradi spremembe paritete dinarja. V II. četrtletju in v vsem letu pričakujejo delno izboljšanje s povi-

4. Na predlog odbora za življenjske pogoje in rekreacijo ter na podlagi javne razprave predloga na delovnih skupinah so potrdili naslednji program delitve:

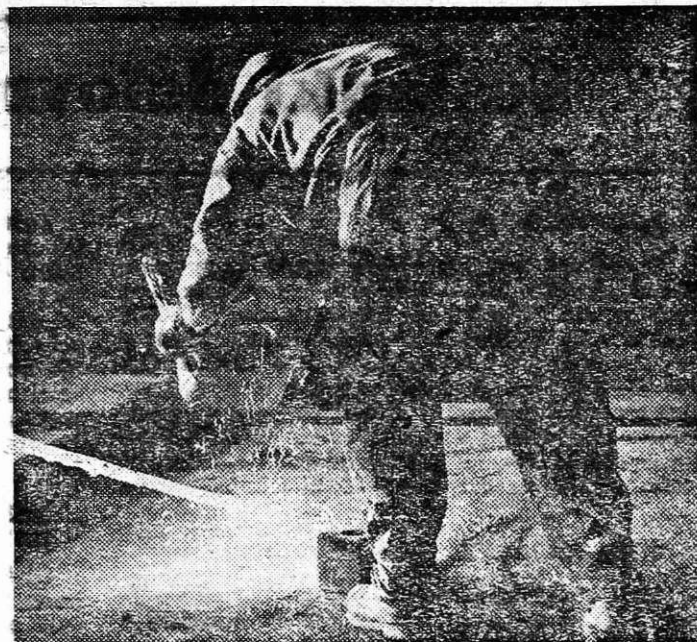
	din
Za športno in kulturno dejavnost	1.600.000
regresi za depuste	3.600.000
regresi za topli obrok	2.500.000
regresi za stanarino v samskih domovih	1.000.000
nagrade jubilarom dela	2.650.000
izobraževanje	500.000
za stanovajsko gradnjo	4.000.000
namenska sredstva odboru za splošne zadeve	163.500
razna plačila	300.000
avtobusi	300.000
0,36 % OD pred razdelitvijo sindikatu	580.000
8 % prispevek na koriščenje sklada	1.600.000
rezerva delavskega sveta Železarne	1.206.500
SKUPAJ	20.000.000

Strinjali so se, da Železarne obdrži patronat nad hokejskim klubom in smučarskim društvom s tem, da se z njimi sklene posebne pogodbe prav tako pa tudi s posameznimi člani I. moštva hokejskega kluba Jesenice, kateri so zaposleni v Železarne. Ostalim organizacijam in odgovornim forumom v jeseniški občini so priporočili, da tudi oni skušajo na podoben način reševati tiste klube in društva, katerih dejavnost je za jeseniško občino zanimiva in koristna.

5. Sprejeli so samoupravni sporazum s skupnostjo zdrav-

šanjem cen naših proizvodov, za ostalo izboljšanje pa bo moral prispevati kolektiv z boljšim delom zlasti z delom po programih, tako po količini kot po kvaliteti in z znižanjem materialnih stroškov.

3. Na predlog odbora za osnovna sredstva so potrdili program amortizacije in investicijskega vzdrževanja za Železarno in za priključeno delovno enoto družbene prehrane s tem, da so pooblastili odbor za osnovna sredstva, da na predlog delovne enote družbene prehrane potrdi program po posameznih pozicijah in pri tem upošteva 60 % sredstev za investicijsko vzdrževanje.

Jemanje vzorca

26. seja odbora za splošne zadeve

Predsednik odbora za splošne zadeve Zdravko Črv je sklical 26. sejo odbora v četrtek, 17. maja 1973 in poleg običajnih točk dnevnega reda predlagal tudi nekatere organizacijske spremembe.

1. Odobrili so prenos čistilk iz normativa DE družbene prehrane v obrate in sekretariat Železarne z veljavnostjo od 1. junija 1973.

2. Potrdili so predlog za prenos dela administrativnega kadra iz upravnih služb v obrate z veljavnostjo od 1. junija 1973 s pripombo, da je treba oceniti delovna mesta evidentničarjev, ki delajo v obratih s turnusom 4+1.

3. Potrdil so predlog o organizaciji prodajnega sektorja tudi z veljavnostjo 1. junija 1973.

4. Odobrili so dve službeni potovanji v zamejstvo, tokrat obe zaradi izpopolnjevanja.

5. Reševali so tekoče zadeve in nekaj prošelj ter vzeli na znanje nekaj informacij. O rešitvah so prizadeti že pisмено obveščeni.

27. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Na 27. seji odbora za življenjske pogoje in rekreacijo, ki jo je predsednik odbora sklical v četrtek, 17. maja 1973 so obravnavali naslednja vprašanja:

1. Sprejeli so predlagani program stanovanjske izgradnje v letu 1973/74, ki je del srednjeročnega programa stanovanjske gradnje na Jesenicah in ugotovili, da bo primanjkovalo sredstev za realizacijo programa in sicer 7.500.000 dinarjev. Sklenili so, da bodo delavskemu svetu Železarne predložili, da naj iz sklada skupne porabe dodatno nameni 4.000.000 dinarjev.

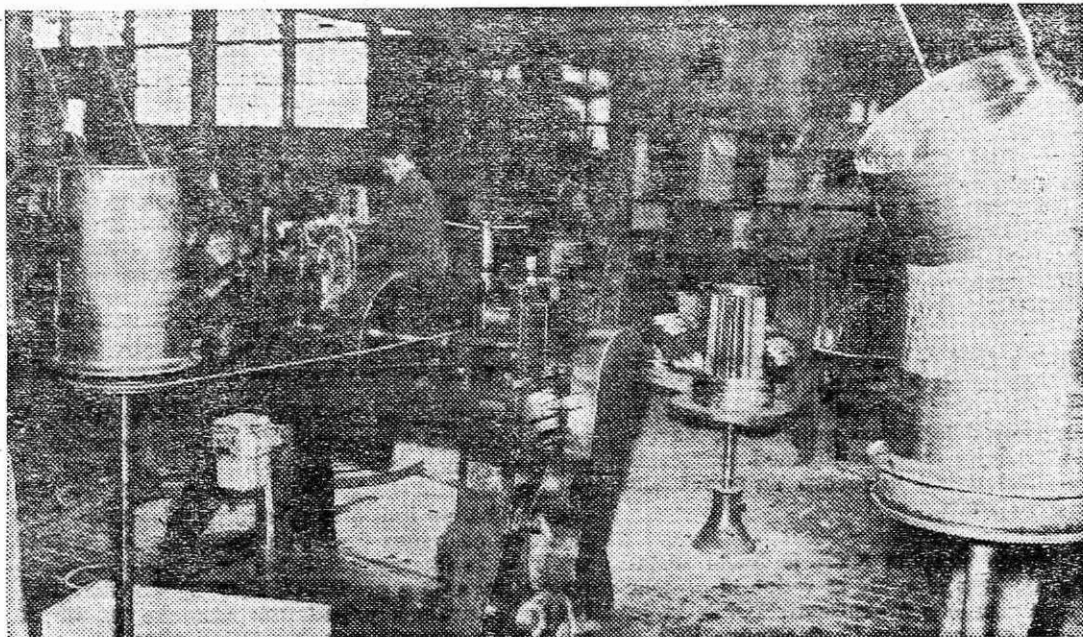
2. Obravnavali so vlogo smučarskega društva Jesenice za denarno pomoč pri ureditvi smučišča ob kamnolomu Podmežaklju in za plastično obložitev skakalnice v Žirovnici. Strinjali so se, da je ureditev teh objektov koristna tudi za neposredno rekreacijo članov delovne skupnosti Železarne pa so se zato tudi odločili, da iz sklada namenijo 200.000 dinarjev, kar je polovica potrebnih sredstev. Vendar so zahtevali, da komisija za rekreacijo pri tovarniškem odboru sindikata uredi s smučarskim društvom

podobne ugodnosti pri uporabi smučišča in naprav na smučišču, kot je to urejeno z vlečnico v Mojstrani.

3. Sklenili so, da bodo delavskemu svetu Železarne predlagali ustrezno povečanje sredstev iz sklada skupne porabe namenjenih za športno in kulturno dejavnost glede na predlog, ki so ga obravnavale delovne skupine.

4. Društvu prijateljev mladine Jesenice so dodali 2.516 dinarjev, kolikor bodo znašali stroški za postavitve pomola v njihovem počitniškem taboru v Novem gradu.

5. Glede vloge gimnazije na Jesenicah, da bi Železarna denarno podprla ureditev športnih igrišč na neizkoriščenem dvorišču gimnazije, ki bi ga v popoldanskem času lahko koristili tudi stanovalci stolpnice, so naročili oddelku za družbeni standard, da naj pripravi konkreten predlog realizacije tega predloga, da bi potem lahko sklepali o višini sredstev pomoči.

Delovni motiv iz Železarne

Sestanki delovnih skupin

POJASNILO

O osnutku temeljnega samoupravnega sporazuma za združitev TOZD v delovno org. Železarne so razpravljale naslednje delovne skupine: v TOZD HLADNA PREDELAVA, delovna skupina Židan v jeklovleku, v TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT delovni skupini v strugarni valjev ter delovna skupina steklarji-mizarji na gradbenem vzdrževanju ter v SKUPNIH SLUŽBAH delovna skupina Erjavšek na prodajnem oddelku in delovna skupina Frece — splošna administracija.

TOZD VALJARNE

VALJARNA BELA — 12. maja je delovna skupina Miklič v valjarni blumingšekl razpravljala o doseženih proizvodnih rezultatih v prejšnjem mesecu, ter o rezultatih za prvo tromešecje. Omenjeno je bilo tudi kumulativno doseganje letnega plana. Glede valjev je položaj boljši, težave pa imajo zaradi upornih valjev na šteklu. Menijo, da bi morali skrbeti za to, da bo potisna peč čimbolje vključena v sistem valjanja, s čimer bi pripomogli k še boljšim rezultatom.

TOZD HLADNA PREDELAVA

JEKLOVLEK — 26. aprila je imela sestanek delovna skupina Bizjak, v adjustaži. Seznanjeni so bili z izpolnjevanjem nalog v aprilu kljub pomanjkanju vložka bo plan dosežen. Težave bodo tudi v maju saj so skoraj brez vložka. Posredovano je bilo tudi poročilo o tem, kako so zasedeni posamezni stroji in ugotavljajo, da bi z boljšim planiranjem lahko dosegli še več učinkovitih ur na posameznih agregatih.

Delovna skupina Pristov je na sestanku 14. maja pregledala dosežene rezultate. Zaradi pomanjkanja polizdelkov, ki jih dobivajo z Javornika, je bilo ob začetku prejšnjega meseca precej kritično. Stanje se izboljšuje zlasti pri avtomatskih jeklih, kar ni vezano na predhodno žarjenje. Problemov imajo precej zaradi delovne sile, ker delovna mesta niso popolnoma zasedena. Opozorili so na zaščitna sredstva, da ne bodo razmetana po obratu, delavce pa opozarjajo naj ob koncu dneva očistijo stroje in okolje.

ELEKTRODNI OBRAT — Delovne skupine L 1, L 2, L 3 in v adjustaži, so se sestale 17., 18. in 19. aprila. Delovne skupine, kjer so zaposlene žene, so imele sestanke ob prisotnosti socialne delavke in dr. Rjancove. Delovne skupine so bile informirane o razporeditvi dela ob prvomajskih praznikih. Pospešiti je treba dobavo okvirjev iz uvoza pri L 1 za Nisterhammer peč, da bi se izognili zastojem v proizvodnji.

HLADNA VALJARNA — 18. aprila je bil sestanek delovne skupine Prevč. Vodja delovne skupine je posredoval poročilo o izpolnjevanju planskih nalog v marcu ter v prvem četrtletju. Kljub težavam zaradi pomanjkanja električne energije ter okvar na Siemens valjenem stroju in drugih valjarskih strojih, ter žarilnih pečeh so delali dobro. Pomagali so si tudi z delom ob sobotah ter z nadurnim delom. Zavzemali so se za to, da bodo stroji urejeni na vseh treh izmenah. Sodelavec Zidar zaposlen na Müller stroju vprašuje zakaj so v adjustaži trije delavci v režiji in so zaposleni pri tehtanju in etiketiranju.

PROFILARNA — Delovni skupini Soklič in Noč sta se sestali 17. oziroma 19. aprila. Delovna skupina Soklič je bila seznanjena z rekordnimi dosežki v proizvodnji, odpravi ter pri izplenu. Tudi prvo tromešecje so uspešno zaključili in predvidene naloge presegli za 11 %. Manj uspešni so bili pri odpravi izdelkov zaradi kompletiranja naročil za izvoz. Skladišče je premajhno in samo previdnosti se je treba zahvaliti, da ni poškodb. Prvi oblikovalci na starih progah zahtevajo temeljito pripravo orodja ter načrte zamenjave.

Delovna skupina Noč je pozitivno ocenila izpolnjevanje proizvodnih nalog v marcu. Dobro bodo lahko delali v prihodnje, če bodo ustrezni pogoji, to je, kvalitetni vložek, naročila enakih dimenzij ter ustrezno planiranje menjav. Od ustreznih služb zahtevajo odgovor zakaj ni tople vode za umivanje ob koncu dopoldanske izmene. Delavci zaposleni na oblikovalnih strojih predlagajo uvedbo otežkočenega dodatka. Pritožujejo se tudi ker iz valjarne Bela ne dobivajo ustreznih količin vložka.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

GRADBENO VZDRŽEVANJE — 26. aprila je imela sestanek delovna skupina Kleparjev. Zahtevajo pojasnilo glede beneficiranega delovnega staža zaradi pogojev dela (višina, delo na odprtih strehah, prah, plin). Zaradi navedenih pogojev se mladi delavci ne odločajo za ta poklic in tako ostajamo brez kvalificiranega kadra.

Delovna skupina na Javorniku je imela sestanek 3. maja. Zahtevajo odgovor na zapisnik sestanka delovne skupine od 2. aprila 1973. Sodelavec Lužnik predlaga, naj se pri vsakem planu remontov in popravil upošteva vse vzdrževalce, ne pa da morajo delati tudi za zunanja podjetja. S tem v zvezi predlaga tov. Rožanc, da v kolikor bodo delali usluge zunanjim podjetjem, naj jim bo odobren tudi beneficirani delovni staž. Usluge zunanjim podjetjem niso upoštevane v popisu delovnih mest.

TRANSPORT — 24. in 30. aprila sta se sestali delovni skupini v vozovni delavnici in na ročnem tovoru. Delovna skupina v kurilnici se je strinjala s premijo P 971, medtem ko se s premijo na stojnine ne strinjajo. Zavzemali so se za smotno porabo zaščitnih sredstev. Imajo pripombe zaradi neustrezne kvalitete zaščitnih sredstev (čevlji, usnjene rokavice). Opozorjeni so bili na disciplino ter še posebej glede prihajanja na delo.

Delovna skupina na ročnem tovoru je prejela odgovor na vprašanje glede nerednega in sunkovitega dovoza surovin. Z odgovorom so zadovoljni in menijo, da bi z boljšim sodelovanjem med proizvodnimi obrati in nabavno službo lahko marsikaj izboljšali. Glede transportnega traku za magnezit menijo, da se problem prepočasno rešuje in od odgovornih zahtevajo, da vprašanje dokončno rešijo.

VEN — Delovna skupina Petrič je imela sestanek 23. aprila. Postavljeno je bilo vprašanje glede nabave jeklenk in ostalega orodja za plamensko varjenje. Delovodja je prisotne opozoril na dosledno upoštevanje predpisov o varstvu pri delu.

VEN — BELA — Na sestanku delovne skupine Alič 24. aprila so ponovno postavili vprašanje, zakaj ni mogoče urediti higienskih prostorov v strojnicih.

VEN — PLAVZ — 16. aprila je imela sestanek delovna skupina Stenovec. Razpravljali so o delovni disciplini v obratu in železarni. Še posebej so opozorili na predčasno zapuščanje delovnih mest ob koncu dneva. Električarji želijo pojasnilo glede otežkočenega dodatka. Urediti je treba vprašanje vzdrževanja pri transportu surovin pri plavžu I in II. S pismenim odgovorom glede garderob niso povsem zadovoljni in omenjeni problem posredujejo sindikalni organizaciji ter komiteju konferen- ce ZK v Železarni.

VEN — JAVORNIK — Sestanek delovne skupine Lužnik-Kobler je bil 20. aprila. Obratovodstvu in vodjem oddelkov naročajo naj naročila za predelave in rezervne dele dobro pregledajo. Zavzemali so se za tesnejše sodelovanje med vzdrževalci. Še vedno niso dobili odgovora na vprašanje glede beneficirane staža.

RTA — Delovna skupina KER je imela sestanek 24. aprila. Delovna skupina še vedno ni prejela odgovora na vprašanje o organizaciji TOZD, ki je bilo postavljeno na sestanku 13. decembra 1972.

24. aprila je imela sestanek delovna skupina na oddelku VMR. Delovna skupina meni, da je življenjskega pomena rentabilnost poslovanja posameznih oddelkov v RTA, ki pa je odvisna od cene lastne ure. Zanima jih, kako vplivajo na ceno stroški skupnih služb, predvsem tistih, ki se ne nanašajo na vzdrževanje. Smatrajo da bodo morali sodelavci zaposlenim ženskam v VMR nuditi več vzpodbude in strokovne pomoči.

STROJNE DELAVNICE — Delovna skupina Vanovski v delavnici tehtnic je imela sestanek 14. maja. Med drugim so obravnavali tudi problematiko rezanja z butanom. Predelati bo treba vse ročne in strojne rezalnike. Zavzemali so se zato, da bodo delovni čas še bolj racionalno izkoristili z namenom, da bi odrejene naloge čimbolje izpolnili. Izdelali so plan korišćenja letnih dopustov.

TRANSPORT — 18. aprila je imela sestanek delovna skupina na vzdrževanju prog. Med drugim so obravnavali poslovno poročilo za leto 1972 in predlog delitve sredstev skupne porabe za šport in kulturno dejavnost. Govorili so še o uporabi zaščitnih sredstev in ob obisku sestanka poudarili, da naj delavci pazijo na potrošnje zaščitnih sredstev, ki jih morajo uporabljati na delovnih mestih, da bi tako zmanjšali poškodbe na delovnih mestih.

STRUGARNA VALJEV — Delovni skupini Pavlovnik v strugarni na Beli ter Langus na Javorniku sta se sestali 24. oziroma 25. aprila. Obe delovni skupini sta bili seznanjeni s predlogom delitve sredstev skupne porabe za šport in kulturno dejavnost.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — 25. in 26. aprila so bili sestanki delovnih skupin pri tesarjih, na oddelku plastike in pri mizarjih steklarjih. Delovna skupina pri tesarjih je razpravljala tudi o delovni disciplini in varstvu pri delu. Na sestanku delovne skupine na oddelku plastike so opozorili na dosledno uporabo zaščitnih sredstev med dežurstvom.

RTA — 23., 24. in 25. aprila so se sestale delovne skupine v oddelku RMR — Beden, v oddelku TMK — Logar in v oddelku EMP — Rekar. Na vseh treh sestankih so bili seznanjeni z osnutkom samoupravnega sporazuma. Delovni skupini Beden je bilo posredovano poročilo o delovni storilnosti za mesec marec. Storičnost je bila boljša kot v prejšnjih mesecih, prizadevali pa se bodo za izboljšanje storilnosti. Pripombe so imeli zaradi čišćenja delavnice in lakirnice.

Delovna skupina Logar je bila seznanjena z delitvijo stimulacijskega dodatka. Pripombe so imeli zaradi usklajevalnega faktorja, ki naj bi ga ukinili. Zavzemali so se tudi za popravke točkovnega sistema (pravičnika) v vseh oddelkih.

SKUPNE SLUŽBE

KNJIGOVODSTVO VALJARN — Na sestanku 25. aprila so postavili dvojno vprašanje. Zanima jih zakaj reorganizacija finančno računovodskega sektorja še ni izvedena in zakaj druga osebna ocena še ni bila upoštevana in je še vedno v veljavi prva ocena. Sicer delovna skupina meni, da osebna ocena v sedanji obliki negativno vpliva na odnose med ljudmi.

MEHANSKA PREIZKUŠEVALNICA — Delovna skupina Zaveljcina, je imela sestanek 25. aprila. Zaradi neustreznih prostorov in različnih problemov so organizirali ločene sestanke v mehanski preizkuševalnici HVZ ter mehanski preizkuševalnici OTK na izmenah Perhaj in Pogačnik. Na sestanku so bili navedeni nekateri problemi, ki vplivajo na delo v mehanskih preizkuševalnicah. Opozorili so na utesnjen delovni prostor v mehanski preizkuševalnici OTK, tako, da kmalu ne bodo mogli zadostiti potreb vseh obratov. Nakaznice, ki jih dobivajo iz obratov so pisane nečitljivo v več primerih, kar velja tudi za žigosanje vzorcev, tako da so možne zamešnjave in tudi reklamacije.

OTK — KK — Delovna skupina Gradišnik je imela sestanek 24. aprila. Ob razpravi osnutka temeljnega samoupravnega sporazuma so imeli pripombe, da naj bodo tudi skupne službe TOZD, razpravljali so tudi o kvalitetni problematiki. Opozorili so na odnos direktorja proizvajalcev in delo vodij do kvalitetnega dela ter na njihovo nezadostno sodelovanje s predstavniki OTK. Vodstvo TKF bo organiziralo s prizadetimi sestanke ter jih se znanilo s problemi in s sprejetimi ukrepi.

S sej sindikalnih odborov

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

JAVORNIK I

V sredo, 16. maja, je bila izredna seja sindikalnega odbora. Odbor je na seji razpravljal o organizaciji izleta v Izolo, ki bo 26. maja. Za izlet v Kumrovec bodo opravili ponoven razpis, izvedli pa naj bi ga v soboto, 16. junija. Obenem obveščajo kolektiv, da z akcijo varčevanja nadaljujejo, v jeseni pa nameravajo organizirati izlet v druge republike ali pa v inozemstvo.

PIV

Četrta seja sindikalnega odbora je bila v ponedeljek, 21. maja. Najprej so pregledali izpolnjevanje sklepov prejšnje seje, nato pa je tekla beseda o pripravah na volitve samoupravnih organov. S tem v zvezi so rešili nekaj kadrovske zadeve in imenovali kandidate za člane DSZ, kandidate za člane DS TOZD vzdrževanje, energija in transport ter kandidate za člane komisij.

Ob koncu seje so govorili še o organizaciji izleta v Pulj ter na Krk — Malinska. Delovne skupine naj bi na svojih sestankih razpravljale ter sklepale o enoodstotnem prispevku za izvedbo izletov.

Sindikalni odbor je prošnjo sodelavca Cergiča odstopil pristojnemu organu v TOZD, razen tega pa so poudarili, da bo treba spremeniti pravilnik o dodeljevanju denarne pomoči. Sodelavcem Šrancu in Milosavljeviču so odobrili brezplačno letovanje.

ADJUSTAŽA STEKEL JAVORNIK-BELA

Predsednik sindikalnega odbora tov. Lenardič je sklical za 17. maj 8. redno sejo. Od-

bor je bil seznanjen s predlogom sindikalne organizacije in oddelka ZK glede kandidatov za samoupravne or-

gane. Sprejet je bil sklep, da bodo o pripravah na volitve razpravljali na sestankih delovnih skupin.

Prva seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne

V delavskem domu pri Jelenju je bila v četrtek 17. maja prva seja novoizvoljenega izvršnega odbora. Na seji je bil izvoljen sekretariat, ki ga sestavljajo Franc Kobentar — predsednik in člani: Lojze Kambič, Marjan Žitnik, Jože Osvald, Stefan Ščerbič, Niko Sok in Mirko Zupan. Poleg tega so ustanovili tudi tri komisije in sicer: komisijo za družbeno ekonomska vprašanja — predsednik Niko Sok — OTK, komisijo za organizacijsko kadrovska vprašanja — predsednik Pavel Lotrič — skupne službe, ter komisijo

za šport, rekreacijo in kulturno dejavnost — predsednik Milan Polak — skupne službe.

Drugi del seje izvršnega odbora so posvetili pripravam na volitve samoupravnih organov. Potreben je takojšen sklic predsednikov sindikalnih odborov ter sekretarjev oddelkov ZK. Podrobneje naj bi se pogovorili o izvedbi volitev samoupravnih organov s poudarkom, da bodo pri pripravah učinkovito sodelovali sindikalni odbori v posameznih TOZD in obratih.

sindikata TOZD vzdrževanje energija in transport

V ponedeljek 14. maja je bila prva seja osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje energija in transport. Odboru je bil posredovan predlog za izdelavo programa osnovne organizacije sindikata TOZD. Tov. Ivan Kavčič je govoril o predvideni reorganizaciji. Predlagano je bilo naj bi bili v komisijah tudi člani sindikalnih odborov, ki so delavni v obratih. Predlagali so tri člane v izvršni odbor, tov. Oblak pa je postavil vprašanje glede formiranja in delitve sredstev, s katerimi bodo razpolagali. Delitev sredstev bo obrazloženo v programu, vendar bo treba

izdelati ustrezen pravilnik.

Na seji so imenovali predsednike posameznih komisij in sicer: Ivan Kavčič — vzdrževanje Javornik bo vodil komisijo za organizacijska in kadrovska vprašanja. Inž. Peter Ravnikar VEN — Bela bo predsednik komisije za družbeno ekonomska vprašanja, Marjan Potočnik — strojne delavnice, bo predsedoval komisiji za socialna vprašanja in pritožbe, Franci Fon — PIV energija bo predsednik komisije za šport in rekreacijo, med tem ko bo Franc Pretnar SV — šamotarna vodil komisijo za izobraževanje in kulturo.

Ob sprejemu 40 mladih v ZK, so vsem pred začetkom slovesnosti pripeli rdeč nagelj, iz obrazov mladih pa je žarel ponos, da so postali člani organizacije, ki je tako revolucionarno in odločilno posegla v zgodovino slovenskega in jugoslovanskega narodov in narodnosti.

Preiskava okuženih živil

2.

Solzivci. Med najbolj znane solzivce spadajo kloracetofenon, bromaceton, brombenzilcianid in martonit (zmes kloracetofenona in bromacetona). Nekateri izmed njih so kristalne snovi, drugi pa so tekočine, ki počasi izparevajo, medtem ko sta brombenzilcianid in kloracetofenon kristalna; oba izparevata zelo počasi. Zaradi majhne strupenosti v uporabnih koncentracijah pa nista zelo pomembna. Stalno je neuporabna edino zastrupljena voda, ker se v njej raztapljajo zelo slabo ali pa sploh ne.

Kihavci, so organske spojine, katerih vsaka molekula vsebuje arzen. Zaradi tega jih imenujejo tudi arzine. Znani so Clark I ali difenilklorarzin, Clark II ali difenilcianarzin in adamasit ali difenilaminklorarzin. Vse to so pristalne snovi, ki le s težavo izparevajo (pri 20° C samo 0,02 do 0,1 mg/l m³ zraka), v vodi se pa raztapljajo zelo malo ali pa sploh ne.

Ob eksplozijah min, topovskih izstrelkov ali bomb, ki vsebujejo arzine, se ti razpršijo v dim ali prah. Mleko in voda, ki se tako okužita s kihavci postaneta neuporabna. Ko bi se namreč molekule strupov tudi razkrojile, ostane v vsakem primeru arzen, ki se resorbira in povzroči bolezenske spremembe v notranjih organih človekovega telesa.

Živila živalskega porekla, kakor na primer meso, mast, slanina in sir, je mogoče degazirati tako, da odstranimo z njih zgornje plasti, ker je prodorna moč teh strupov prav majhna. Če pa gre za večje količine teh strupov, je najbolje vse zaloge živil uničiti.

Dušljivci. V to skupino dušljivcev sodi nad 40 vojnih strupov. Predvsem so to klorove spojine, kakor na primer klorpikrin, to je triklornitrometan, fosgen in difosgen, to je triklorformiat in klor. Pri navadnih temperaturah so tekoči razen fosgena, ki vre že pri plus 8,2° C in klora, ki se utekočini šele pod pritiskom 5—8 atmosfer. Sicer so vsi razmeroma lahko izparljivi, razen tega pa kemično neobstoječi, ker se v prisotnosti vode razkrajajo v solno kislino in druge nestrupene snovi, pač odvisno od vrste spojin. Med njimi je obstojen edino klorpikrin.

Hrano zastrupljeno z dušljivci, razkužimo tako, da jo postavimo na soncu in na vetru ter umijemo z vodo. Živila so dovolj razvetrovana, ko ni več mogoče zaznati vonja vojnega strupa.

Če bi bilo meso dalj časa v fosgenovi pari, postane po površini sluzasto. V tem primeru ga degaziramo tako, da ga dobro umijemo in v vodi prekuhamo. Mesa, ki je v večji meri zastrupljeno z difosgenom, ni priporočljivo uporabljati, ker je ta strup precej obstojnejši.

Mast zgubi značilni vonj in po površini porumeni. Zgornji sloj je potrebno odstraniti, ostalo živilo pa pretopiti.

Voda, okužena z dušljivci, sploh ni nevarna, ker vsi hidrolizirajo. Edino klorpikrin ostane v vodi dlje časa nespremenjen in je zato voda precej dolgo strupena. Mleko večinoma samo kratek čas obdrži vonj dušljivcev, vendar ga ni priporočljivo uporabljati, ker se rado zasiri.

Mehurjevci: Znani so posebno iperit ali diklordietilsulfid, dušikov iperit ali triklortrietilamin in luisit ali monoklorvinildiklorarzin. Sem spada tudi fosgenoksim ali diklorformoksim, ki je znan pod imenom koprivovec; ta med drugimi deluje tudi kot dušlivec. Sicer vsi mehurjevci delujejo na vse organe, do katerih prodre v obliki pare ali kapljic, če jih pa zaužijemo s hrano ali pijačo, povzročijo v prebavilih hude poškodbe. Zato so mehurjevci posebno važna skupina vojnih plinov.

Mehurjevci so zvečine slabo izparljive oljate tekočine, ki se v vodi slabo raztapljajo ali pa sploh ne. Edino fosgenoksim se vede kakor drugi dušljivci, luisit pa razpada v vodi laže kakor na primer iperit in tvori pri tem solno kislino in strupeno arzenovo spojino. Zaradi tega bo tudi ocena živil živalskega porekla, ki so zastrupljena z mehurjevci, različna glede na to, za kateri mehurjavec gre.

Pri hudem zastrupljenju z iperitom, to je, če je hrana pokrita z mnogimi kapljicami tega vojnega strupa, je potrebno vso zalogo uničiti. V primeru manjšega zastrupljenja s paro iperita hrana ni nujno neuporabna. Klobase je treba umiti v 3—5 % raztopini kalijevega permanganata, črevo pa uničiti.

Mast, slanino in sir, ki so zastrupljeni z iperitom, je mogoče prepoznati po temni barvi. Tako spremenjeno plast je treba odstraniti do globine najmanj 3 cm in uničiti, ker maščobe in olja iperit zelo izdatno vpijajo. Ostanek je mogoče uporabiti, priporočljivo pa ga je kemično analizirati ali biološko pregledati, najbolje oboje. Maščobe, ki niso povsem zdrave, je bolje uporabiti za maziva in podobno.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Jože Vidic Zločin pri Lenartu

Odlomki iz knjige Jožeta Vidica, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado. Knjiga bo v kratkem izšla pri zavodu Borec.

7

Nato so odšli po gozdu v Petrince na Gori in obkolili hišo, kjer je bil rajski odbor. Toda našli niso nikogar, ker je večina prenočevala drugod; edini, ki je bil tam, se je srečno rešil. V sosednji hiši je prenočeval tovariš Jože Lavrič, ki je bil veterinarski referent pri komandi mesta v Velikih La-

ščah. Pred tednom dni se je srečno prebil na to komando, a tu so ga ujeli in odpeljali. Pod Vagovko so ga pobili s strelom v tilnik...

Viktor Mokorel-Zmago

Tako je početje te roparske in morilske drhali. Prav te

dni so razstresli po dolini listke s svojim programom: slovenska zemlja, na njej dober Slovenec in nad obema Bog! Je tako početje v skladu z najosnovnejšimi človeškimi čustvi? Prepuščamo bralcem, da to sami presodijo.

Tako se je končala življenjska pot učitelja Viktorja Mokorela. Njegovo delo, za katerega je umrl, njegova gorečnost za slovensko zemljo obvezuje, da o njem zapišem kaj več. Čutim tudi osebno dolžnost, da opravim to delo. Stiri leta sem bil Mokorelov učenec. In nihče od učiteljev in učiteljic ni name napravil takšnega vtisa kot prav on.

Dobro se še spominjam, ko se je 1935. leta moj oče pripravil na delovodski izpit v jeseniški železarni. Doma nas je bilo devet otrok. Neka zimskega večera, ko sta z očetom sedela za mizo in reševala računske naloge, je Mokorel nepričakovano rekel:

»Poslušaj, Vidic, bistro otroke imaš in z lahkoto se učijo. Toda eden od njih je posebno nadarjen; moraš ga poslati študirat.«

»Kdo je pa ta?« je vprašal oče in z učiteljem sta se ozrla na peč, kjer se je gnetlo šest mojih bratov in sestra. V tistih časih je bil obisk učitelja na domu posebna čast. Otroci smo bili vzgojeni v globokem spoštovanju do učiteljstva. Medtem ko sta Mokorel in oče računala, sem čepel skrit pod klopjo pri peči. Učitelj me je zagledal in rekel: »Poglej, tistile, ki se skriva pod klopjo.«

Očetu je bilo nerodno in je jezen ukazal, naj zlezem iz skrivališča. Mokorel ga je potolažil, naj se ne razburja, ker so to pač otroške navede. Čez tri leta sem na Mokorelov predlog že trgal hlače na kranjski gimnaziji...

OPOMBA: Viktor Mokorel je bil poročen z Jeseničanko Marijo Rabič, ki živi na Jesenicah in je upokojena učiteljica. Tudi ona je bila z možem na Kočevskem, kjer je bila že 1942. leta odbornica narodnoosvobodilnega odbora. Znano je, da nekdanji borci in aktivisti OF morajo s pričami dokazovati svojo aktivnost med vojno, če želijo uveljaviti dvojna leta. Marija Mokorel dejansko prič ne bi potrebovala, ker so ohranjeni zapisniki narodnoosvobodilnega odbora Kočevska Reka in objavljeni v Dokumentih revolucije, kjer je tudi podatek, da je bila Mokorelova že 1942. leta aktivistka in odbornica OF.

Rokopis o življenju in smrti Viktorja Mokorela-Zmaga obsega 70. na pisalni stroj napisanih strani. Upam, da sem v knjigi Zločin pri Lenartu ohranil svetel lik učitelja-revolucionarja za nas, ki smo ga poznali in znanec.

SPOMINI PARTIZANSKEGA INTENDANTA MIRKA FRANKICA-TILNA

Jeseniški prvoborec Mirko Frankič-Tilen je v Sloveniji najbolj znan partizanski intendant. Že aprila 1942. leta ga je izvršni odbor OF imenoval za člana glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet; odgovoren je bil za intendanturo. Po roški ofenzivi septembra 1942. leta se je sprl z nekaterimi funkcionarji, zato je zapustil ta položaj in se prostovoljno javil za mitraljezca v Cankarjevo brigado. V neki bitki je bil ranjen. Mitraljeza ni mogel več nositi. Zato so ga imenovali za intendantu 1. bataljona Cankarjeve brigade. Hitro je napredoval do intendanta Cankarjeve brigade, potem je

Pomladanski motiv

Spominjam se nekega mladca, ki bi ga na ulici imel za hipija, kako verno je »posnel« detail otroka iz Veronezejevega platna »Happy Union« — Srečna zveza. Šele takrat sem se zavedal, kako veliko vlogo imajo dobri poznavalci umetnosti, ko ločujejo original od ponaredka.

Ce je bila v renesansi zastopana predvsem italijanska slikarska šola (florentinska, venecijska, milanska in rimska), srečujemo v naslednjih obdobjih pogostoma še: belgijsko, holandsko, francosko, britansko in špansko.

17. stol. je obdobje flamskega slikarja Petra Pavla Rubensa in Meynredta Hobema. Slednji z razstavljenjo »Avenijo Middelharnis« odpre obiskovalcu magično sliko pokrajine (drevoreda) v t. i. perspektivni tehniki. Ne pozabni so še pokrajinski motivi (pejsaži) ostalih mojstrov: Angleža Williama Hogartha, Italijana Canalettija, Francoza Clauda »Vkranje kraljice Shebek, Spanca Fran-

Tomaž Iskra Kdo pravi, da je v Londonu megla

7

TRAFALGAR SQUARE JE ZAME NAJLEPSI KRAJ V LONDONU

Tja smo se odpravili tretji dan z namenom, da si ogledamo Nacionalno galerijo (National Gallery).

Trafalgar Square bomo spoznali po značilnem četverkotnem trgu z NELSONOVIM spomenikom, ki ga obkrožajo štirje levi, po čudovitih vodnjakih z vodometoma v sredini in seveda po Nacionalni galeriji, ki v antičnem slogu odpira svoja vrata v notranjost.

Ce je sončno in takrat je bilo, dobi kraj, ta Trafalgar Square, podoba raja. In prav nič ni izumetničeno.

Ce se postaviš zraven Nelsonovega spomenika tako, da ti pogled zdrsi skozi mavričen odtенок vodometov, se ti prikaže arhitektura galerije v nepozabni obliki, ki ni samo hrana za fotoaparate, marveč je tudi enkratni motiv za umetnike-slikarje.

Ste kdaj poskušali naslikati kaj? Drevo, hišo, obraz na primer! Seveda ste, ko ste bili še otrok. Potem ste odložili čopič, ker vas je privlačil donosnejši poklic, na slikanje ste pozabili.

Zakaj sploh slikanje?

Postavite se v vlogo slikarja. Zamislite si, da ste v majhni podstrešni sobici, da imate platno pred seboj in nek objekt. Stiri ali pa osem ure torej opazujete objekt, pomakate čopič v barve in pozabite na vse okrog sebe, skratka ste v svetu barv, globin in oblik, potem te pa nekdo vpraša, če je to raketa. Ko postavite platno ob steno in se poskušate vzravnati, vas zaboli križ, pričnete kašljati, ker ste pozabili naložiti na ogenj in pet minut zatem vas točajka začudeno gleda v pagajaste roke, ki tresoč vzdigujejo kozarček.

In če smo že pri slikarjih, pojdemo v galerijo in si ogledamo njihova platna.

Najprej nas sprejmejo sobane, kjer se srečamo z italijansko gotiko iz 13. stol. Tu se nam predstavijo slikarji: Duccio, Don Lorenzo Monaco s svojim platnom »Kronanje device z božjimi služabniki«, Stefano Giovanni in drugi.

Pri florentinski umetnosti 14. stol. se kar naprej srečujemo sveto vsebino zlasti iz Biblije, tako se nam predstavi Masaccio s platnom »Devica in otrok«. Vse dotlej je slikar nepristranski akt zgodb, ki jo prikazuje platno, njegova čustvena zavzetost še ni prisotna, obrazi so enolični, gre predvsem za naročene slike cerkvene vsebine, kot smo že omenili prej.

V 15. stol. pa to čustveno neprizadetost poruši Leonardo da Vinci. S svojo sliko iste vsebine »Devica in otrok« dokazuje, v kakšni meri je lahko umetnik čustveno angažiran. Medtem, ko so liki predhodnih slikarjev postavljeni v prvi plan, Leonardovo plat-

no upošteva globino vseh odtenkov, kjer ima tudi položaj roke ali če že hočete mezinca, svojo vlogo. To je že doba renesance, ki pomeni preporod v umetnosti.

16. stol. je obdobje Tician in Pavla Veroneza, čigar platna srečamo tudi pri nas (Vrboska — otok Hvar). Izven venecijske šole pa naletimo še na znane mojstre: Michelangela, Raphaela, Hansa Balduga, Griena, Stephana Lochnera in druge. V tem obdobju je bilo izdelano veliko portretov po naročilu. Vladaarji so se pač na tak način okovečili, mnogokrat so imeli slikarje kar na dvorih.

Tako Rembrandta odlikuje jejo številni portreti, med njimi dobro znan »Portret Margarete de Geer«.

V galeriji je bila slovesna tišina, le tu pa tam so se slišali koraki gostov, ki so stali nekaj minut nepremično pred platni in se pomikali naprej od slike do slike.

Obiskovalec je lahko opazil nekaj mladih slikarjev, ki so postavili svoja stojala v bližino platen in slikali detailje iz posameznih kompozicij. Njihove »kopije«, ki jim pomenijo morda izpit iz renesančne umetnosti na kakšni slikarski akademiji, nikakor ne smejo biti v velikosti originala, biti morajo manjše ali pa večje, da ne bi prišlo do kakšnih špekulacij.

bil intendant 15. divizije in nato 7. konpuse. Zadnje leto vojne je bil spet član intendanture glavnega štaba NOV in NO Slovenije. Na tem položaju je organiziral partizansko intendanturo na Štajerskem in Kozjanskem. Konec vojne je dočkal kot intendant komande mesta Trst.

Ten je visoke in suhe postavbe. V partizanih je nosil 20 cm dolge črne brke. Stevilni kmetje, ki jih je med vojno obiskal kot partizanski intendant, so si ga zapomnili prav po teh košatih brkih pod ranjenim nosom z zdrobljenimi kostmi. Tilna omenjajo vsi pisci spominov na partizanska leta, ki so bili med vojno pri glavnem poveljstvu, na Dolenjskem, Notranjskem ali na Štajerskem. Objavljamo tisti del Tilnovih spominov, ko pripoveduje, kako je bil imenovan za člana glavnega poveljstva.

Po tragičnem dogodku na Potokih (takrat sta padla Ivan Kavčič in Jože Šavli) sem šel peš do Škofje Loke in do Poljanski dolini do Ži-

rov, kjer sem prestopil mejo.

V Horjulu sem se oglasil na domu dr. Aleša Stanovnika. Naslednjega dne sem šel na železniško postajo Drenov grič in se z vlakom odpeljal proti Ljubljani. Obleden sem bil kot kmet; v rokah sem držal verigo, da ne bi bil videti sumljiv. Prav takrat je bila Ljubljana zaradi racij blokirana. Kam sedaj? sem pomislil. Najhuje mi je bilo, ker sem bil sam. Nadaljnjo pot je usmeril moj nos. Pa ne zato, ker je vohal nevarnost ali kaj drugega. Pri Zabji vasi v Poljanski dolini sem bil ranjen v nogo in nos, a vse do tedaj nisem iskal zdravniške pomoči. Zaraščena rana na nosu in zdrobljene nosne kosti so me ovirale pri dihanju skozi nos. Pred blokirano Ljubljano sem se spomnil, da je v Vidmu pri Dobropolju na Dolenjskem zdravnik dr. Miroslav Pokoren. Njega sem prek dr. Aleša Stanovnika spoznal že pred vojno, ko je bil še zdravnik v Celju in Konjicah.

la-cisa de Goya in Diega Velazqueza, ki s svojim platnom »Venerina toaleta« predstavljajo lep stas golega ženskega telesa in njenega obraza v ogledalu, ki ga pred njo drži Anrček. V tistih časih je predstavljalo slikati gole ženske nekaj amoralnega, vendar ne za take slikarje, kot je bil temperamentni Španec. Tudi danes se še kdo namrdne nad golo zadnjico, pa kaj potem, Zemlja se še vedno vrti.

Ja in 19. stol. zastopajo Giovanni Battista Tiepolo in Francesco Guardi. Platno slednjega prikazuje trg sv. Marka v Benetkah v letu 1764. Francoski slikarji so razstajali v zadnjih sobanah. Neopozabna je »Točajka« Edouarda Maneta in »Voda lilije« Clauda Oscarja Monet. Pa še platno »Dekle s tabburinom« Pierra Augusta Renoirja ne velja prezreti.

Likična vrednost je zbrana v tej galeriji, naj nam pove samo podatek za platno

Leonarda da Vinci »Devica in otrok«. Slika je bila ocenjena l. 1962 na, reci in piši, 750.000 funtov ali 35,25 milijonov din (novih seveda)!

Danes je moderna smer v slikarstvu simbolizem. Nikar se ne čudite, če boste v kakšni moderni galeriji na platninih zasledili kos umazane krpe! Če bo gledalo oko v vas iz trebuha, si lahko na primer predstavljate, da gre ljubezen najprej skozi želodec itd., itd. Danes je pač za marsikoga še nerazumljivo, jutri bo že morda vzbudilo zanimanje.

Rekli boste, da bi se vsi slikarji starejšega »klasičnega« kova v grobu obrnili, ko bi vedeli, kaj počenjajo modernisti dandanes. Toda zakaj naj ne bi počeli, kar jim pade v glavo! Če je vsak kuhar lahko nor na svoj golaž, vsak čevljar ponosen na svoj čevljev, vsak inženir udarjen na svoje diagrame, zakaj potem tudi slikar ne bi bil zvest svojim barvam, risbam...

57

Gospod ga je imenoval z različnimi prstaškimi imeni, gospa pa je jokala, češ da je s svojim norim ljubosumjem odpodil od hiše najbolj pomembnega in v gospodarskem svetu najbolj vplivnega znanca in prijatelja.

»Nikoli mi ni bil prijatelj, marveč mi je hotel samo nataktni roge,« je razdražljivo sodel gospod, gospa pa se je ob gospodovih besedah samo prezirljivo zasmejala in rekla, da bi mu roge bolj pristajali, kakor ljubosumje, s katerim je napravil možnost, da bi postal sodelničar Kranjske industrijske družbe, ki so jo pred nekaj tedni bivši italijanski lastniki prodali celjskemu Nemcu in veleindustrijalcu Westnu, precejšen del delnic pa je kupil tudi gospod Avgust, kakor je imenovala bankirja.

»Še več! Avgust je postal predsednik največje delničarske družbe v državi. A kaj si ti? Nič! Navaden dim slabih cigar vaše tovarne!«

»Tako? Zaničuješ me! In jaz sem te dvignil v družbo naravnost s ceste!«

»Umazanec! Zdaj mi je žal, da nisem postala ena izmed Avgustovih priležnic! Naj je v poslovnih rečeh še tak brezobzirnež, da bi ogoljufal najbližjega prijatelja, je do ženske vselej kavalir, pravi kavalir in ne primorski zavaljenec in krašovski robavs kakor ti.«

»Dvignil sem se iz nič! S svojo pridnostjo! S svojim delom!«

»A obogatel si kot zbiralec prispevkov za zaslužnjene rojake!«

»To ni res! Bi rada, da te pri priči požene na cesto!«

»Poženi, če upaš! Preveč masla imaš na glavi, ki bi ti ga lahko postrgala s pleše,« se je gospa

Zdaj bi prav gotovo jedel tudi kruh, ki ga še pred nedavnim ne bi niti povohal.

Človek bi mu privoščil, ko bi Kuno ne bil navsezadnje samo navaden pes, uboga žival, ki je do zadnjega zvesta gospodarju, gospodar pa nanjo pozablja.

Zato se Žefu Kuno smili. Ko bi imel kak dinar, bi mu prav gotovo kupil kruha, a mu ga bo lahko šele čez pet dni, ko bo prejel v tovarni svoj prvi stotak.

Tako Žef pripoveduje ubogemu psu.

Kuno pa samo posreba vodo in cvili. Njegovo mogočno pasje telo je mlahavo, oči žalostne. Proseče ga pogledujejo, on pa ima za Kuna samo tolažbo.

»Čez pet dni, Kuno! Samo še pet dni,« ga treplja, obenem pa čuti, da bi moral psu že danes prinesiti kaj za pod zob, pa čeprav bi moral deliti z njim svoj dnevni obrok. Ali ni dolžen Kuno, saj je tudi Kuno bil z njim bolj človeški kakor gospodar in mu dovolil, da ga je sredi svoje večne lakote kdaj pa kdaj prikrajšal za najbolj mesnato kost, ki je prišla z gospodove mize in bila namenjena psu.

Da, dolguje mu!

Najbrž tako čuti tudi Kuno.

»Danes je sobota. Samo do četrta še, Kuno! Samo do četrta še, če se te prej ne spomnita gospa in gospod.«

Toda Kuno ga pogleduje, kakor da bo v četrtek že prepozno in da bo do četrta že poginil.

»Moral bi mu prinesiti kaj že danes! Da, že danes...«

A kaj? In odkod?

O tem razmišlja Žef, ko kuri sobe.

In razmišlja, ko odhaja v tovarno.

Tam nekje v megli je lesena prodajalna s kruhom in slanino. Oboje zavoha s svojo lakoto, čeprav prodajalne ne vidi in gre naglo skozi megljeno jutro.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

zasmejala in odšla.

»Poženem jo, požene jo, satanko!« se je zaklinjal gospod.

Toda gospa je ostala, le v mesto se je odslej vozila sama, gospod pa je postal čudno zaprt vase, včeraj pa, ko ga je masiral, celo govoril s samim seboj.

»Prekleti bankir! Cel šop delnic je nakupil! In skoro zastoj!«

In niti zavedal se ni, da je govoril na glas...

No, ni treba, da razmišlja o tem. To so gospodove in gospejine stvari, njegova stvar pa je delo. Gospod in gospa sta si ob preprih pač izrekla mnogo žaljivk, kakor si jih izrečejo navadno vsi ljudje, kadar se drug z drugim prepirajo, in jih mečejo slepo drug v drugega kakor kamne, ne da bi se zavedali, kod jih pobirajo. Vseeno pa ne more pozabiti rogov, o katerih sta gospod in gospa govorila in zato odslej le s težavo zadržuje smeh, ko pomisli, kakšna spaka bi bil gospod, ko bi mu iz pleše zares pognali roge. Da bi bil podoben kozlu, ima obraz preokrogel, za bika pa premalo izrazit. Še najbolj je s svojo šobo podoben prašiču. A prašič z rogmi bi bil zares čudna smešna spaka, prav taka, kakor bi bil gospod, ko bi se spremenil v rogača.

Toda, naj se ne vtika v stvari, ki ga ne pečejo. Ko bi ne bilo Kuna, bi prav gotovo na prepri med gospodom in gospo že pozabil. Tako pa ne more, ker sta gospod in gospa v svojem tihem tednu, na psa popolnoma pozabila. Zdaj je tudi Kuno tak, da mu ni treba zavidati, ker je gosposki pes. Že nekaj dni si polni želodec samo z vodo in živi slabše kot kak potepenec. Shujšal je in se prestopa po svojem prostoru (Kuno ima v kleti majhno sobo in pravo posteljo) klavarno. Ko bi takega zagledal na cesti konjederec, bi ga prav gotovo vrgel na svoj voz in ga odpeljal. Tako pa je k sreči zaprt in nič mu ne pomača cviljenje, podobno otroškemu joku. Zaman vohlja po majhnem prostoru. Zadovoljiti se mora z vodo, potem pa z muko skoči na svojo posteljo in se stegne kakor mrtev.

njo temo, v kateri lebdi luči kakor potopljeni rumene kroglice.

Podobne so velikim motno rožnatim breskvam. »Ne, kakor velike pomaranče so!«

Toda tako velikih pomaranč ni! Taki so samo beli, lepo rumeno zapečeni hlebčki kruha.

»Prekleta lakota!«

V tovarni se mu te luči spreminjajo v kolobarje, ki mu plešejo pred očmi.

Samo do četrta še! Čez pet dni si bo lahko zopet privoščil kruh!

Opoldan pije vsakdanjo vodo, čeprav ga stresa mraz. Kakor iz daljave poslušajo pogovor delavcev, ki se pogovarjajo o nekakšnem sodnem procesu proti komunistom v Zagrebu; med imeni je največkrat slišati ime: Josip Broz...

»Ali se o tem ne menijo že dva ali celo tri dni?«

Da, seveda! Menda so obtožence zaprli že avgusta.

Ali ni takrat avgusta, ko je bil na policijskem komisariatu na Jesenicah, komisar omenil nekih zagrebških komunistov, ki so jih zaprli, in očital tistemu fantu, ki ga je tisti orjak pretepel do nezavesti, da je vtihotapil v državo letake, ki smrde po Zagrebu.

»To smrdi po Zagrebu, po tistih, ki so jih te dni zaprli, po povzročiteljih krvavih neredov, po sovražnikih, ki jih čaka kazen...«

Da, natančno tako je rekel komisar tistemu mlademu fantu.

Tudi ta fant je bil komunist!

In ne samo komunist, tudi primorski rojak je bil.

In policijski komisar se je prav zaradi tega, ker je bil fant Primorec, zgražal, da je izdal Primorsko in postal sovražnik kraljevine, ki bo nekoč osvobodila rojake izpod italijanskega suženjstva.

A kaj bi bilo potem, ko bi jih res osvobodila? Spremenilo bi se res v toliko, da bi postale šole slovenske in da bi smeli biti Slovenci. Toda v vsem drugem bi se nič ne spremenilo: reveži bi ostali reveži ali pa morda še bolj osiroteli, kakor so revni sedaj, a bogati bi še bolj obogateli.

dipl. inž. Miroslav Nikolić

Iz zgodovine žičarstva

2

POMEMBEN NAPREDEK V 12. IN 13. STOLETJU

Kot velika racionalizacija in olajšava pri vlečenju grobe in debelejšje žice je pomembna »vlečna gugalnica«. To je bila prva večja pridobitev v tem času. Žičar je varno sedel na njej, z obema nogama se je upiral na panj in žico potegoval skozi ploščo v taktu guganja, mnogo lažje kot prej. Na tej stopnji razvoja je ostalo vlečenje žice v oddaljenih krajih Švedske in Rusije še v 18. stoletju.

Z ozirom na že povečano dolžino, so tanjšo žico že vlekli na »bobnih« oziroma bobenčkih in to ročno. Žičar je sedel za mizo, z enega bobenčka je žico odvijal, vlekli skozi vlečno ploščo, pritrjeno na mizi in jo stanjšano navijal s pomočjo ročaja na drugi bobenček. Za najtanjšo dimenzije niti vlečne ploščice niso rabili, temveč so žico tanjšali z nategom med navijajočim in zaviralnim odvijalnim bobenčkom.

Kot tretja novost pa je bila to, da so žico že žarili v zaprtih posodah in je tako manj ali več zadržala svetlo

neoksidirano površino. Začetek svetlega in belega žarjenja!

Revolucionarni napredek v tehnologiji žičarstva prinaša mehanizacija in uporaba vodne sile v prvi polovici 14. stoletja. Doslej je voda kot pogonska energija služila le za mline in žage. Od 14. do 15. stoletja se šele začne uveljavljati v fužinarstvu in žičarstvu. Najprej za pogon kladiv in mehov, seveda tam, kjer je bila vodna energija na razpolago.

Po prvotni konceptiji voda samo prevzame naporno delo žičarja ter preko kolesa in kolenaste gredi poteguje žico, medtem ko je žičar še vedno v gugalnici, kjer se v taktu guga in nastavlja vlečne klešče na žico. Slikovni prikaz takšnega načina dela je objavljen v delu »Pyrotechnia« iz leta 1540 Italijana Vakuccia Biringuccia. Takšne naprave so bile v uporabi že leta 1415.

VLEČNA KLOP — VELIKA TEHNOLOŠKA PRIDOBITEV

Popolno mehanizacijo pa sta prinesli izum in kon-

strukcija vlečne klopi znane v Nemčiji pod imenom Bankzögersbank. Zamisel popolnoma posnema ročno delo žičarja, vendar pa ga osvobaja garaštva in trpljenja pri vlečenju široke — kovane in debelejšje žice.

Kratek opis: gred, ki jo vrti vodno kolo, ima v določenih razdaljah za vsako vlečno klop na obodu po tri palce, za 120° eden za drugim. Pri vrtenju gredi palci zaporedoma pritiskajo horizontalni krak kolenastega vzvoda, čigar krajni vertikalni krak v tem trenutku preko členkasto pritrjenega kovanega ročaja z obročem na koncu, zapre vlečne klešče na žici, ter jo potegne za določeno dolžino po poševni drsni ravni vlečne klopi navzgor.

Ko palec mine, leseno pero od zgoraj hitro potegne kolenasti vzvod v prvotni položaj. Pri tem obroč, drseč po poševni ravni navzdol, pusti klešče, ki se odprejo, spusti žico, ter z lastno težo zdrsnejo nazaj v začetni položaj do vlečne plošče. Ko drugi palec na gredi pritiska na vzvod, se proces ponovi. Tako enemu obratu gredi sledijo trije potegi žice. Delavec samo nadzoruje vlečenje, navija izvlečeno žico v kolobar in ko je en kolobar skozi, nastavi konico naslednjega v luknjo vlečne plošče.

V slikovnem prikazu vlečenja žice iz železa, jekla in medenine Francoza M. Duhamela du Moureana iz leta 1768, se na bakrorezu, ki

predstavlja del žičarne s težkimi vlečnimi klopmi, vidi le nezne delavke, ki zraven klopi sedijo in vlečeno žico sproti navijajo v kolobar.

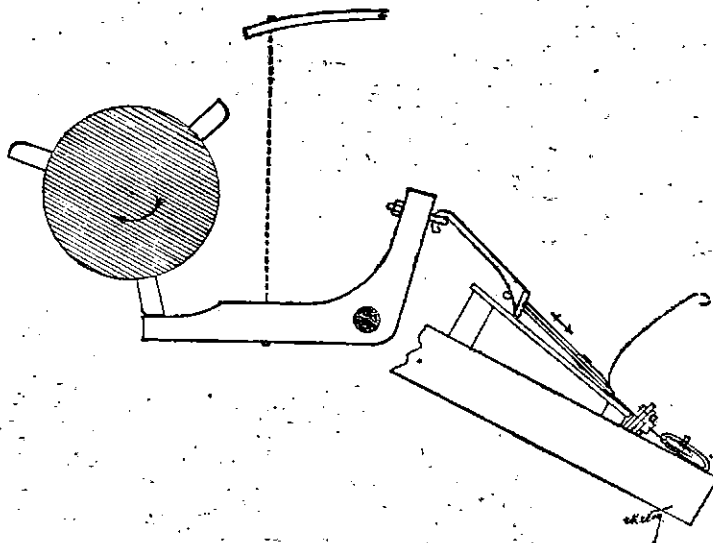
Po istem modelu so konstruirali tudi manjše vlečne klopi (Kleinzögersbank) za nadaljno vlečenje žice srednjih dimenzij.

Žičarne na vodni pogon so imenovali »žične mline« (Drahtmüller). Omenjajo jih že okoli leta 1320 v Frankfurtu, okoli leta 1351 v Augsburgu in leta 1369 v Nürnbergu.

Po starih nemških kronikah naj bi, v zvezi z izdelovanjem oklepnih železnih srajc iz žice, bil izumitelj vlečenja leta 1336 neki Rudolf Nürnbergzan (Rudolf von Nürnberg). Vemo pa, da je iznajdba vlečenja skoraj tisoč let starejša. Verjetno pa je, da je bil pionir modernizacije in mehanizacije vlečenja v 14. stoletju, ki je ogromno povečala in pocenila izdelavo žice tudi za železne srajce.

Seveda, tam kjer vodne sile ni bilo, je tehnika stremela za tem, da čim bolj olajša ročno delo. Temu je bil prilagojen tip ročne vlečne klopi (»Handzögersbank«), kjer žičar sam z eno roko pritiska horizontalni krak kolenastega vzvoda v obliki ročaja.

Za žico manjšega premera in razmeroma večje dolžine, je vlečna klop, namesto kolenastega vzvoda z nihajočimi vlečnimi kleščami, že delala na principu kontinuirnega vlečenja s pomočjo »vint« oziroma vitla, ki ga preko ročic vrtita dva žičarja.

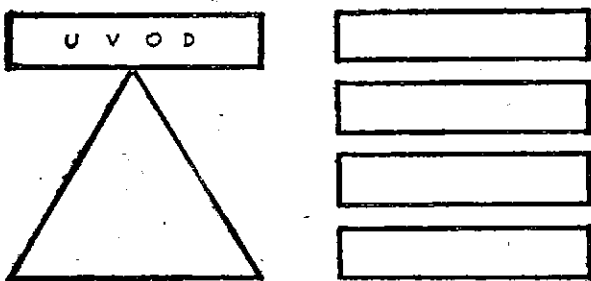
Vlečna klop za žico — shematska skica

Sodelavcem — dopisnikom ŽELEZARJA

VI.

KOMBINACIJE MED AMERIŠKO IN FRANCOŠKO SESTAVO

Ko smo obravnavali ameriško in francosko sestavo novinarskega prispevka, smo omenili, da so med tema dvema sestavoma možne tudi razne kombinacije.

Najbolj znana je kombinacija uvoda (po ameriški sestavi) in kronološke sestave (leva slika). V uvodu napišemo najpomembnejše, temu pa sledi preprosto opisovanje po strogo časovnem zaporedju.

Večkrat pa se zgodi, da dopisnik piše o stvari, kjer so vsi podatki približno enako pomembni oziroma vsi skupaj dajo šele bralcu novico oziroma celotno podobo (npr. nov delovni postopek, znanstvene teorije, iznajdbe, razlaga zakonov ali samoupravnih aktov, mnenja več ljudi o posameznem vprašanju in podobno). Tako sestavo lahko ponazorimo s pravokotno razporeditvijo (desna slika), kjer vsak odstavek, ponazorjen s pravokotnikom, predstavlja enakovreden, ali enako tehnen del novinarske sestavke.

V prihodnjem nadaljevanju pa nekaj več o novinarskih zvrsteh.

KAKO NAPISEMO NOVICO

Dogodek bralcu lahko sporočamo kot novico, ki predstavlja tudi jedro novičarskih zvrsti. Novica je sporočilo o dogodku, ki je še neznan, svež in ki mora biti točno posredovana bralcu. Pri iskanju novic leži največja odgovornost na dopisniku, novinarju, ki mora izvršiti izbor oziroma presoditi med dejstvi, ki imajo večjo, manjšo ali nikake novičarske vrednosti. Izločiti mora ne bistveno oziroma zajeti samo bistveno. Kadar bo novinar dobro poznal novičarske vrednosti, potem bo tudi vedel kam mora iti po podatke, bo znal narediti selekcijo zbranega gradiva, bo vedel kaj mora v uvodu poudariti (ameriška sestava) ali na zaključku (kronološka sestava). Novičarski občutek si lahko pridobimo z branjem drugih kvalitativnih novičarskih prispevkov, z lastnim zbiranjem gradiva in s stalnim izboljševanjem svojih novic.

Novice običajno delimo na: nenavadne, predvidene, nadaljevalne in ekskluzivne.

Nenadna novica je npr.: sporočilo o nenadnem dogodku (nesreča, proizvodni dosežek, tehnična izboljšava in podobno). Med predvidene novice uvrščamo dogodke o katerih smo vedeli že vnaprej (seje, konference, zborovanja, posledice nesreč in drugo). Nadaljevalne novice, so sporočila bralcem kako se je nek dogodek razvijal naprej (npr.: sodni proces, konfliktna situacija, posledice nekega dogodka o katerih ob prvi novici še nismo mogli pisati itd.). Med ekskluzivne novice tiste pomembne novice, do katerih se je kot edini dokopal posamezni novinar in ki jih je tudi prvi objavil. Vrednost novice pa je relativno, ker vseh ljudi oziroma bralcev ne zanima enako, razen tega pa je njena vrednost iz tehničnih razlogov v časopisu bolj ali manj poudarjena (bolj ali manj poudarjen naslov, kar je nemalekrat odvisno od razpoložljivega prostora).

Novico lahko sporočimo bralcem v obliki: VESTI, POROČILA, INTERVJU, IZJAVE, NOVI-

NARSKE KONFERENCE ali NOVIČARSKÉ ZGODBE.

Prvo mesto med novičarskimi zvrsti zavzema VEST, ki je tudi najstarejša novinarska zvrst, pa tudi največkrat uporabljena. Vest je lahko zelo kratka, lahko pa zavzema tudi nekaj strani kadar pišemo o kaki seji, konferenci in podobno. Z vestjo v največji meri informiramo bralce: kaj je novega. Z vestjo posredujemo natančno dejstvo in podatke, ki morajo biti napisana jasno in jedrnat, da bralec razume bistvo ter jo lahko tudi oceni in presodi. V vesti ne sme biti lastnih pogledov pisca, vest mora biti napisana brez vsakega komentarja ali namigov pisca. Čeprav je vest lahko tudi zelo kratka, mora odgovoriti na vsa vprašanja, na katera mora odgovoriti vsaka novica, posebno še v svojem uvodu (glej IV. in V. nadaljevanje). En sam netočen, napačen podatek v vesti, lahko vrednost celotne vesti v očeh bralca popolnoma zmanjša.

Najbližje VESTI, je naslednja novičarska zvrst POROČILO. Tako kot vest, tudi poročilo sloni na dejstvih, toda poročilo sloni na dejstvih, toda pokazati mora tudi njihovo medsebojno povezanost, mora pa biti tudi bolj barvito in pestro napisana kot je vest. Kadar novinar oblikuje vest, ni nujno, da je pri dogodku navzoč, medtem kadar poročila, pri dogodku mora biti navzoč. V poročilu moramo namreč avtorja čutiti, sicer ne stoji v ospredju, ne komentira neposredno, vendar pa iz poročila lahko razberemo njegova stališča in njegov odnos do dogajanj, indirektno pove kaj mu je všeč in kaj ne, kaj vodi in kaj graja. V poročilu mora dopisnik dogodek živahno opisovati in se jasno izražati. Dolžina poročila je odvisna od pomembnosti ali pojavnosti in od presoje novinarja ali uredništva kakšno zanimanje je za opisani dogodek ali pojav med bralci.

Nekaj mnenj o poročanju o govorih in sestankih ter o ostalih novičarskih zvrsteh (intervju, izjava, novinarska konferenca in novičarska zgodba) preberite v našem naslednjem nadaljevanju.

O otroškem varstvu v občini

Preteklo sredo 16. maja, je predsednica MARA TALER sklicala razširjeno sejo občinske konference SZDL Jesenice in v razpravo predlagala vprašanje razvoja otroškega varstva v občini. V uvodu je o otroškem varstvu v luči ustavnih sprememb spregovorila članica republiške konference SZDL Majda Gaspari, o zdravstveni preventivi otrok v občini primarij dr. Stefan Plut, o otroškem varstvu v občini pa predsednik občinske konference Zdravko Pogačnik. Ob sklepu seje je o akciji CISTIMO NASE OKOLJE spregovoril predsednik občinske skupščine France Žvan (o tem objavljamo samostojne se-stave).

Majda Gaspari je v svojem zelo obsežnem uvodu orisala dosednji razvoj in trenutno stanje otroškega varstva na Slovenskem in spregovorila o mestu in vlogi otroškega varstva v luči ustavnih sprememb, oziroma samoupravnega urejanja tega vprašanja. S samoupravno sprostivijo individualnih in skupnih interesov, se bo izoblikovala sila, ki bo stalno pospeševala razvoj otroškega varstva. Podrobno je govorila o bodoči vlogi krajevne skupnosti, občinske skupščine in temeljne skupnosti otroškega varstva pri kompleksnem reševanju tega vprašanja, pri čemer bodo krajevne skupnosti bistven tvorec oblikovanja otroških skupnosti.

Na osnovi okvirnega programa razvoja otroškega varstva v občini, ki ga je leta 1970 sprejela občinska skupščina Jesenice, je sedanje stanje orisal Zdravko Pogačnik. Ugotovil je, da se sprjeti program, sicer z zamudo, vendar pa uspešno uresničuje in je danes v občini v organizirano otroško varstvo vključene 23 odstotkov predšolske populacije. Z dograditvijo objektov, ki so trenutno še v gradnji, pa se bo stanje še izboljšalo. Tako ostaja

v občini najbolj pereče vprašanje podaljšane bivanja učencev v osnovnih šolah.

O zdravstvenem varstvu otrok, kot delu družbene skrbi za otroka, je na seji konference govoril primarij dr. Stefan Plut. Tudi na tem področju, je ugotovil, je bil dosežen pomemben napredek, še posebno pa po letu 1959, ko je v občini začetek načrtnega preventivnega zdravstvenega varstva otrok. Med mnogimi podatki, s katerimi je govornik insistiral to trdi.

Teden mladosti v otroškem vrtcu Julke Pibernik

»Vsako leto v lepem kraju, ko svet s cvetjem je nastlan, mi najmlajši cicibani — s Titom praznujemo rojstni dan.«

Že pred tedni smo pred gledališčem pozdravili Titovo štafeto s čestitkami, pozdravi in lepimi željami za rojstni dan našega tov. Tita. Zazeleli smo ji srečno pot. Takrat smo v otrocih razplamteli iskrico ljubezni do tov. TITA, katera je v njih že prižgana in želimo, da bi nekoč zagorela v svetel plame.

V ponedeljek 21. maja pa smo v našem vrtcu začeli s praznovanjem tedna mladosti.

tev, je izredno zanimiv ta, da je leta 1959 na 1000 rojenih umrlo 46 otrok, v letu 1972 pa le še 17. Prav tako pa so se zmanjšale tudi druge deformacije. Kljub doseženemu napredku pa tudi na področju zdravstvenega varstva ostaja še vrsta nerešenih problemov, katerim bo potrebno posvetiti več skrbi. Osnovni namen vseh prizadevanj je v tem, da se vsem otrokom enako omogoči razvoj telesnih in duševnih sposobnosti.

V razpravi, ki je sledila, je bilo izrečenih nekaj kritičnih misli o treh virih financiranja otroškega varstva, otroškem dodatku, o razkoraku med materialno in duhovno kulturo ter postavljenih nekaj vprašanj.

Posebna komisija, ki je bila izvoljena na seji, bo na osnovi uvodnih referatov in razprave izdelala predlog zaključkov, ki bodo po sprejemu poslani pristojnim organom v reševanje.

sti, saj tov. Tito želi, da tudi mi praznujemo z njim.

V ponedeljek smo že imeli interno proslavo.

Po kratkih uvodnih besedah »kaj, zakaj in kako bomo praznovali«, so otroci izvedli prijeten program. Tov. TITU smo poslali doma izdelano čestitko.

V torek smo bili z otroci z avtobusom na izletu v Završnici. Popoldne ob 17. uri pa so otroci v gledališču Tone Čufar sodelovali pri akademiji v počastitev rojstnega dne tov. Tita.

Naš vrtec sodeluje z nekaj likovnimi izdelki na razstavi mladih likovnikov, ki je odprta v avli skupščine občine Jesenice.

V sredo so vzgojiteljice otroke razveselile s predstavo senčnega gledališča Hišica na gričku.

V četrtek smo imeli na domačem igrišču razne športne, zabavne in tekmovne igre.

V petek, to je danes, bodo nekatere skupine otrok odšle na sladki — orientacijski pohod v naravo, z drugimi pa bodo vzgojiteljice izvedle taborjenje na tako pri-ljubljenem domačem igrišču.

V soboto pa bo prijeten dogodek predvsem za osebe obeh jeseniških vrtcev. Predvidevamo namreč srečanje s kolegicami iz mariborskih vrtcev.

Program praznovanja je po vsebini bogat. Želimo si, da bi ga tako uspešno, kot je zamišljen, tudi realizirali. Upajmo, da nam bo tudi vreme naklonjeno.

In na kraju naj še vsem novemu: »da želimo tovarišu TITU, kakor lani — letos spet, da bi vodil domovino, nam še mnogo, mnogo let!«

Ivanka Onušič,
vzgojiteljica

Novice iz radovljjske občine

Na 53. seji obeh zborov občinske skupščine, dne 23. maja, so odborniki sprejeli predlog družbenega dogovora o višini dohodkov za kritje dogovorjenega obsega dejavnosti v 1973. letu na področju skupne porabe ter o omejitvi porabe. Sprejet je bil tudi družbeni dogovor o merilih in pogojih pod katerimi lahko Obs predpiše obveznost občanov, da na javni poziv predlože podatke o premoženju in načinu njegove pridobitve.

Odbornikom so bila posredovana poročila o pripravi na SLO, o poteku zimske turistične sezone in o problematiki v šolstvu.

V radovljjski občini je bilo 1972. leta skupaj 3689, letos pa že 4068 turističnih ležišč.

17. maja je Lesno industrijsko podjetje Bled slavilo 25-letnico obstoja. Več kot 800 članski kolektiv je samo v zadnjih 10 letih povečal celotni dohodek šestkrat in skupna sredstva za 12 krat.

Komisija za racionalizacijo v tovarni Verig v Lescah je že v tem letu sprejela kar 12 novih predlogov svojih delavcev za razne izboljšave, ki bodo omogočale dvig proizvodnje v raznih obratih in višje OD.

Na občinskem tekmovanju ekip prve pomoči, ki se je zaključilo 11. maja, so bile najuspešnejše ekipe Kemične tovarne Podnart, hotela Toplice z Bleda in osnovne šole iz Radovljice. Vse tri ekipe bodo sodelovale tudi na republiškem tekmovanju.

Godba na pihala iz Gorij domala nima niti dneva premora. 24. maja je sodelovala na jeseniški bakladi, danes 25. maja bo spremljala prevoz bale kmečke ohceti v Ribnici, jutri 26. maja popularni gorjanski godbeniki nastopajo v Ljubljani na kmečki ohceti in v nedeljo 27. maja prirejajo ob 17. uri promenadni koncert na Bledu.

Z današnjim dnevom se prične v radovljjski občini široka akcija zbiranja denarja za spominski dom borcev in mladine v Kumrovcu, ki bo trajala do 25. junija. Akcijo organizira občinski odbor ZZB NOV, v sodelovanju s KO SZDL in mladinskimi aktivni.

V počastitev dneva mladosti in 30-letnice pionirske organizacije, je bil včeraj v avli radovljjske osnovne šole kviz o poznavanju zgodovine NOB in KPJ. Pod pokroviteljstvom občinskega odbora ZZB NOV je prireditev organiziralo DPM, ob udeležitvi šestih štiričlanskih ekip iz vseh matičnih osnovnih šol v občini.

Od 65 ekip, ki so 9. maja tekmovali v partizanskem maršu na 25 km »Po poteh partizanske Ljubljane« je ekipa ŠD Elan Begunje prišla na cilj 12., ekipa TVD Partizan Kamna gorica pa 16. To je nedvomno lep uspeh mladih tekmovalcev.

V soboto 26. maja zvečer pripravlja predsedstvo občinske konference ZMS, v sodelovanju z mladinskim aktivom Podnart, v tamkajšnjem kulturnem domu, tradicionalno prireditev v počastitev dneva mladosti — Mladina pred mikrofonom. V znanju o Titu, NOB in športu se bodo pomerile ekipe iz vseh mladinskih aktivov v občini.

Na torkovi seji komisije za proslave pri občinski konferenci SZDL so sprejeli program prireditev za letošnji občinski praznik, ki bo povezan tudi z 90-letnico gasilskega društva Radovljica, otvoritvijo čebelarkega muzeja in številnimi prireditvami in tekmovanji. JR

Pionir Janez srečno pot!

Kolektiv in pionirje osnovne šole Kranjska gora je letos doletela posebna čast. Iz njihovega pionirskega odreda je imenovan pionir, ki se bo letos za dan mladosti, 25. maja udeležil slavnostnega sprejema pri predsedniku republike tov. Titu in mu v imenu 220.000 slovenskih pionirjev izročil pozdrave ter izrekel čestitke k 81. rojstnemu dnevu.

Pionir Janez Mertelj iz Gozd-Martuljka je bil soglasno izvoljen s strani svojih sovrstnikov in učiteljskega kolektiva osn. šole Kranjska gora in je izmed izbranih kandidatov imel največ pogojev, da je smel sprejeti to častno in odgovorno nalogo.

Pionir Janez obiskuje 6. r. osn. šole, je vseskozi odličen učenec, zelo prizadeven in pošten pionir, dober tovariš ter aktiven športnik. Sodeloval je tudi pri odhodu kurirčkov pošte, ki je letos odšla na pot izpod planiške skakalnice.

L. Torkar

Uspela delovna akcija v otroškem vrtcu Julke Pibernik

Uprava otroškega vrtca je imela že dalj časa v svojem načrtu obnovitev in ureditev otroškega igrišča. Že lani je bil izdelan načrt, kaj bi morali odstraniti in kaj na novo namestiti. Začeli smo z akcijo zbiranja raznih odpadnih embalaž (avtomobilskih gum, lesenih in pločevinastih sodov, cementnih cevi, plastične embalaže ip.) katere imajo po sodobnih pedagoških vidikih prednost pred klasičnimi gugalnicami, vrtljaki itd.

Osebnostno, pismeno in telefonično smo se obračali na razna podjetja od Jesenic do Ljubljane, a žal na večino — brez uspeha. Od posameznih podjetij, ki pa so le pokazala razumevanje za naše potrebe in jim gre zahvala, pa smo le uspeli dobiti nekaj takega materiala in pesek za posipanje poti.

Ravnateljica Koplanova je organizirala delovno akcijo za dokončno ureditev igrišča. K sodelovanju je povabila okrog 30 staršev, nekaj članov delovne skupnosti vrtca ter mo-že v vrtcu zaposlenih delavk. Vabilu se jih je odzvalo 17.

V petek 18. maja ob 15. uri smo začeli z delom in po štirih urah zares marljivega dela, je naše igrišče dobilo novo podobo in prineslo otrokom različne nove možnosti za telesno, športno in fantazijsko sproščanje. Težko bi z besedami opisala, kaj vse smo odstranili, kaj novega namestili — čemu kaj služi, ker to je treba videti in sicer videti takrat, ko igrišče oživi, kot bi se začel delovni dan v veliki tovarniški hali.

Naštevaje, tudi ni namen tega pisanja.

Rada bi le povedala, da nam je delovna akcija lepo uspela. Rada bi se vsem staršem in drugim, ki so nam kakorkoli pomagali, v imegu celotnega kolektiva vrtca in v imenu otrok, prav lepo zahvalila.

Vsem sotrudnikom naj bo poleg zahvale prijetno tudi ob zavesti, da so otroci obnovljeno igrišče sprejeli z navdušenjem, kot darilo v tednu mladosti.

Ivanka Onušič,
vzgojiteljica

Partizanski dom na Vodica (Jelovica) vabi

Partizanski dom Vodiška planina na Jelovici je po dolgotrajni zimi spet odprt za obiskovalce. Letos stopa v novo sezono uspešnega poslovanja in bo tako kot v preteklih letih, nudil prijeten in koristen oddih borcem NOV in vsem ljubiteljem prelepih planinskih predelov partizanske Jelovice. Od Radovljice je oddaljen 24 km. Pristop je možen z vsemi vozili iz Radovljice, Bohinja, Selške doline.

Dom stoji na nadmorski višini 1118 m sredi čudovitih smrekovih gozdov in planinskih jas. Ta planinska postojanka je izredno privlačna zlasti za tiste goste, ki si iz zdravstvenih razlogov želijo naužiti miru, čistega planinskega zraka in gozdnih sprehodov. V neposredni bližini doma je razgledna točka, ki odpira razgled po vsej Gorenjski.

Ker je bila Jelovica med NOB zibelka gorenjskega partizanstva in prizorišče številnih bojev in drugih pomembnih dogodkov od 1941. leta naprej, je dobesedno posejana z zgodovinskimi točkami in spominskimi obeležji. Vsa ta obeležja so dobro oskrbovana in dostopna za slehernega sprehajalca.

Dom razpolaga s 50 ležišči, restavracijo in klubsko sobo. Hrana, ki tamkaj še bolj tekne, je okusna in izdatna. Zato ne manjka nikoli tudi služajnih izletnikov.

Čeprav je dom postavljen predvsem za okrevanje in oddih članov ZZB in njihovih svojcev, ki jih občinska združenja že po ustaljeni praksi pošiljajo na desetdnevno bivanje, proste zmogljivosti dajejo na razpolago tudi ostalim občanom in turistom. Dom široko odpira vrata slehernemu obiskovalcu.

Redno obratovanje doma se vsako leto začne s prvim majem in se zaključi konec oktobra. Prostor doma so posebno primerni tudi za sestanke in seminarje.

Prijave za letovanje ali obiske sprejemajo že od 15. aprila dalje na sedežu občinskega odbora ZZB Radovljica — tel. 75-058.

Tudi cene so izredno ugodne in sodijo med najnižje v tej vrsti turistične ponudbe

v Sloveniji. Oskrbnina za člane ZZB NOV in njihove svojce stane od 50 do 54 din — za otroke od 33 do 37 din. Za nečlane pa je celodnevni pension od 56 do 60 din — za otroke od 36 do 43 din. Te cene veljajo za bivanje nad tri dni dalje.

V domu imajo električno razsvetljavo, radio in TV sprejemnik in brezžični telefon (št. 75-293).

JR

Sektorska vaja ob jubileju gasilcev v Podkorenu

Ob 65 letnici obstoja in delovanja prostovoljnega gasilskega društva Podkoren, je bila v soboto 19. maja v tem kraju sektorska gasilska vaja. Gasilci iz Rateč so se zbrali na zahodni strani Podkorena, člani prostovoljnih gasilskih društev Jesenice — mesto, Kranjske gore in poklicne gasilske ter reševalne čete železarne Jesenice pa so imeli zborna mesta v Kr. gori. Na znak sirene so vsi odhiteli na kraj požara, ki so ga demonstrirali z umetnim ognjem in dimom sredi Podkorena ob hotelu Vitranc.

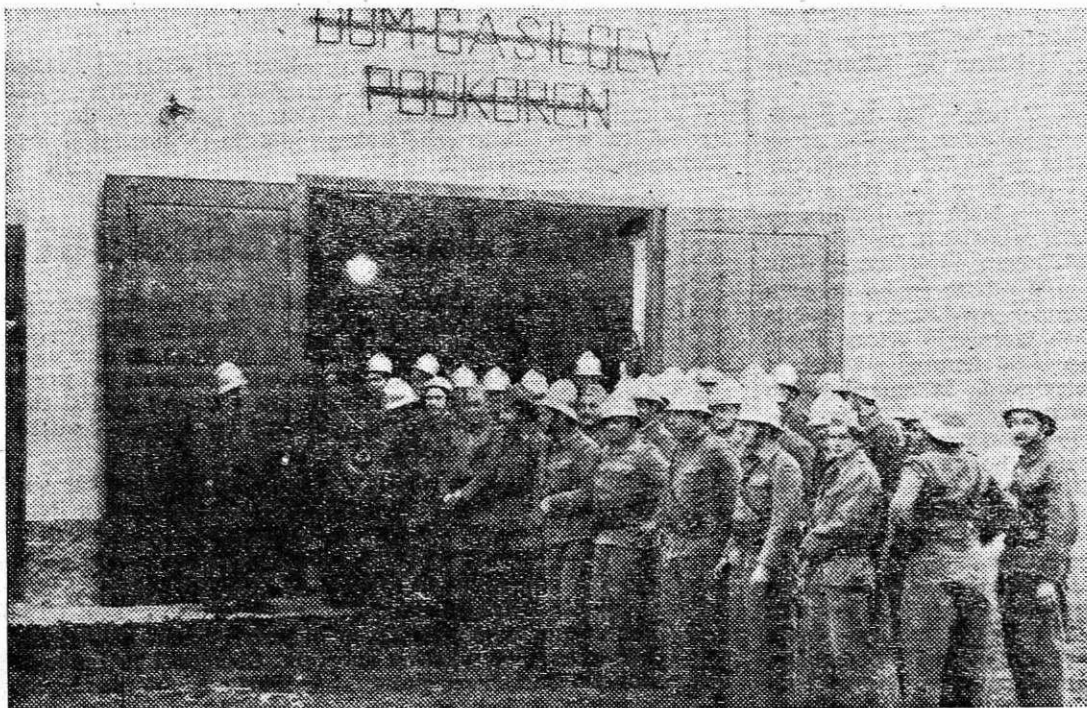
Prvi so bili pri gašenju domači gasilci, za njim je prišla desetina mladincev gasilcev iz Rateč, sledili pa so jim gasilci, ki so se zbrali v tri kilometre oddaljeni Kranjski gori.

Vaja je potekala po predvidenem programu. Vse desetine so uspešno stopile v akcijo. Najbolj zanimiva pa je bila končna akcija, ko so gasilci nastopili z vodnim topom, katerega delovanje so vsi navzoči z zanimanjem opazovali.

Po skupni vaji so se vsi gasilci zbrali pred gasilskim domom v Podkorenu, kjer so analizirali uspešnost nastopa.

Sektorsko vajo je vodil KAREL TRAMTE namestnik poveljnika občinske gasilske zveze, navzoči pa so bili tudi JOŽE VEHAR, v.d. načelnik oddelka za notranje zadeve skupščine občine Jesenice, VALENTIN KEJŽAR, predsednik občinske gasilske zveze FRANCİ BAHUN poveljnik poklicne gasilske čete železarne. Potek vaje so z zanimanjem opazovali številni občani in izletniki.

B.

Gasilci po sobotni vaji na zbornem mestu v Podkorenu.

Francetu Cegnarju v spomin

V soboto, 19. maja, smo se za vselej poslovili od dolgoletnega, zvestega železarja-livarja in gledališkega amaterja Franceta Cegnarja. Poslovili smo se od tihega, skromnega, toda delovnega in dragocene človeka, ki mu je usoda že v mladih letih namenila, da bo vse svoje življenje nesebično razdaljal na odrskih deskah v veselje in razvedrilo drugih.

France Cegnar je prišel na Jesenice leta 1922. Slikopleskarskega poklica se je izučil v Ljubljani, kjer se je tudi prvič srečal z mikom in čarom gledališča, ne samo kot gledalec, temveč tudi kot igralec. Na Jesenicah ni takoj našel zaposlitve v takratni železarni, takoj pa je našel dovolj dela na amaterskem prosvetnem odru Krekovega društva. In ni minilo veliko sezon, ko je France Cegnar že veljal za nedosegljivega komika na gledaliških deskah. France Cegnar v komični vlogi — je pomenilo zanesljiv uspeh pri publiku, ne glede na naslov igre.

Tudi po vojni se je takoj vključil v gledališko amatersko snovanje na Jesenicah in dolga leta veljal za stebber komedijskega igralskega na Jesenicah. Sam skromen, miren, nevsiljiv in zadržan človek je kot igralec na odru živel v neustavljivi iskrenosti in žaru komičnega razdajanja, ki ga je znal vtisniti tudi naj-

manjši in najnepomembnejši vlogi. France Cegnar je bil samorastniški, toda velik ljudski komik v najzlahtnejšem pomenu te besede. Predolg bi bil seznam vseh številnih vlog na jeseniškem odru, s katerimi je vsakokrat nasmejal svoje številne gledalce.

France Cegnar je bil preprost delovni človek, toda neizmerno tople in razumevajoč prijatelj in tovariš. In kakor je bil zvest svojemu delu in svojim sodelavcem v livarni, tako zvest je bil tudi gledališču in gledališčnikom.

Leta 1970 mu zdravje ni več dovoljevalo, da bi še kot igralec praznoval 25-letnico svojega dela na Jeseniškem odru po vojni, zato je gledališču ostal zvest kot vratar. Toda tudi tega kmalu ni zmogel več. Za svoje delo v gledališču je prejel tudi Čufarjevo plaketo.

Tiho in skromno, kakor je tiho in skromno živel, je tudi odšel od nas. Za njim je ostala nenadomestljiva izguba delavca, človeka in delavca-ustvarjalca, ki je bil najbolj srecen in nasmejan takrat, kadar je videl, da je osrečil in nasmejal ljudi okoli sebe. Kdorkoli bo kdaj pisal zgodovino amaterskega gledališkega snovanja na Jesenicah, ne bo mogel mimo dragocene in v plemenitem ljudskem komedijanstvu zasidranega igralskega deleža Franceta Cegnarja.

Dobrega tovariša ni več med nami

Na pokopališču na Blejski Dobravi smo se 14. maja za vedno poslovili od ANTONA KOSMACA z Javornika. Vsi, ki smo ga poznali, posebno še nekdanji prostovoljci za našo severno mejo, kateri smo z njim dolga leta sodelovali v občinskem odboru te organizacije, ga bomo zelo pogrešali. Z njegovo smrtjo je nastala v organizaciji, katere vrste se zadnja leta močno redčijo, globoka vrzel.

Kmalu po zlomu stare avstroogrske države se je pok. Anton Kosmač pridružil prostovoljskim enotam, ki so bile pripravljene, da branijo komaj nastalo novo državo Jugoslavijo, ki so se bile pripravljene boriti za pravice našega slovenskega življa na Koroškem. Pridružil se je planinskemu polku v Ljubljani in z njim odšel na Koroško, kjer je

sodeloval v bojih pri Pliberku, Velikovcu, Grebnu, Dravogradu in drugih krajih vse do konca zadnje ofenzive junija 1919.

Vsa leta, odkar se je osnovala organizacija prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918/1919, je bil član občinskega odbora te organizacije in tudi poverjenik za Javornik-Koroško Belo. Na občnem zboru marca letos pa je bil izvoljen tudi za blagajnika. Bil je eden tistih ljudi, ki je bil vedno pripravljen krepiti organizacijo in pri tem pomagati pomoči potrebnim članom.

Tudi med narodnoosvobodilno vojno je po svojih močeh podpiral narodnoosvobodilno gibanje. Nekaj časa je bil zaprt tudi v begunjskih zaporih.

S. S.

Na srečanju z našimi zbori premoč mladih

V petek 18. maja se je na letošnjem srečanju s našimi zbori, v gledališki dvorani na Jesenicah, zvrstilo v dveh delih 15 otroških, pionirskih, mladinskih in odraslih pevskih zborov z nad 500 pevskimi in pevci. Kljub izrednemu pomanjkanju glasbenih pedagogov oziroma zborovodij, smo na srečanju lahko ugotovili precejšen razvoj pri najmlajših pevcih, ki se, kjer imajo možnosti, zelo radi odzivajo zborovskemu petju.

Preseneča podatek, da kljub temu, da v treh osnovnih šolah v občini nimajo zborov, ker nimajo glasbenih pedagogov oziroma zborovodij, na srečanju nastopilo okrog 10 odst. vseh šoloobveznih otrok kolikor jih je v občini. Če pa bi te kadre imeli, bi nedvomno imeli v občini četrtno šoloobveznih otrok, ki bi sodelovali v zborih. To pa bi bilo velikega pomena, pa naj si bo, da na to gledamo z vidika estetsko-glasbene vzgoje ali izvenšolske aktivnosti, kot pomembna dejavnost za zdrav razvoj mlade generacije. To naj bi bilo resno opozorilo tako vodstvom posameznih šol kot ostalim šolskim organom in družbeno-političnim dejavnikom, da skrb za te kadre sprejmejo kot neodložljivo in družbeno odgovorno nalogo. Vprašanje je še bolj zaskrbljujoče, če vemo, da kar 70 % mladih zborov oziroma pevcev vodita dva glasbena pedagoga, kar predstavlja poleg redne učne obveznosti veliko obremenjenost, ki jo premagujeta z veliko ljubeznijo do glasbene kulture in do mladih ljudi. Samo slučajni izpad enega lahko povzroči težko nadomestljivo vrzel, ki bo nastala na področju mladinskega zborovskega petja.

Tudi zborovskemu kadru za odrasle zборе bo potrebno posvetiti več pozornosti. Dva gostujoča zborovodja, dva pa, ki zaradi dolgoletnega aktivnega zborovskega delovanja, ob vodenju dveh ali celo treh zborov, ne zmoreta več kot dajeta od sebe, je dovolj resno opozorilo za večjo skrb za tovrstni kader. Razen tega, pa bi v občini takoj lahko organizirali še dva do tri odrasle zборе, če bi imeli ustrezne zborovodje.

To razmišljanje nam je navrglo letošnje srečanje z našimi zbori, ki ni imelo tekmovalnega, temveč pregledni značaj. Razumljivo, da je med posameznimi zbori tudi kvaliteta zelo nihala, kar pa ne zmanjšuje našega spoštovanja in priznanja tako zavzetim in z ljubeznijo do glasbe prežetim zborovodjem, kot vsem pevcem, ki mnogo svojega prostega časa posvetijo zborovskemu petju in ohranjanju glasbene tradicije v občini in na Gorenjskem.

Čitalnica v Delavskem domu na Jesenicah – pomembna kulturna ustanova

Velikokrat slišimo in bomo, da imamo v Delavskem domu na Jesenicah čitalnico. Kljub temu, da je obisk v tej kulturni ustanovi še kar zadovoljiv, pa bi bil verjetno še večji, če bi vedeli, kaj pravzaprav lahko preberemo v tem prostoru pred malo dvorano, v kateri se neprestano vrste likovne razstave.

Da bi več zvedeli o čitalnici, sem pokramljal s prijazno Dragico Gričar, ki skrbi, da je v čitalnici vse, kot je treba.

Povedala je, da čitalnica deluje v okviru tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. Bralci imajo v njej na voljo vse dnevne časopise in revije. Od Dela, Dnevnika, Vestnika, Politike, Glasa, TT, Koroškega vestnika itd., do revij Arca, Naša žena, Tovariš, Mladina, TV-15, Borec in drugih. Skupno je bralcem vsak dan na voljo 18 jugoslovanskih časopisov in 15 revij v slovensčini in srbohrvaščini.

Ko sva govorila o obisku in obiskovalcih, je dejala, da je povprečno okrog 40 bralcev na dan. To sicer ni malo, lahko

pa bi jih bilo še več. Med obiskovalci je mladina, delavci in upokojeanci. Med mladimi je največ učencev poklicnih šol, ostali pa so predvsem delavci iz kadrovskega oziroma samskih domov, upokojeanci pa iz najbližje okolice.

Čitalnica je razen nedelj in praznikov odprta vsak dan popoldne od pol štirih do pol osmih. V dveh prostorih je osem miz, ob katerih so po štirje stoli. Naenkrat torej lahko bere 32 obiskovalcev. Ker pa vsi bralci ne pridejo naenkrat, prostora nikoli ne zmanjka.

»Kakšne pa so vaše dolžnosti v čitalnici,« sem jo vprašal.

»Vsak dan na sedežu sindikalnega odbora prevzamem časopise in revije ter jih takoj, ko se prostor odpre, vložim v mape. Dokler je čitalnica odprta, skrbim za red, medtem pa urejam kartoteko članov sindikata Železarne. Zvečer pospravim časopise in revije v omaro in zaklenem prostor. Moram pa reči, da odkar sem tu, leto in pol, nisem imela nobene neprijetnosti, bralci mirno berejo, so zadovoljni in spleh se dostojno vedejo.«

Ker sogovornica ni natančno vedela, koliko denarja sindikat nameni za čitalnico, so mi povedali na sindikalnem odboru, da nekaj več kot milijon starih dinarjev. Vsekakor je to precej, le škoda, da še več prebivalcev Jesenic ne koristi te kulturne dobrine, ki se jim brezplačno ponuja. Morda marsikdo za to ni niti vedel in morda bo ta sestanek marsikomu odprl pot v čitalnico Delavskega doma na Jesenicah. Mimogrede pa si bo vsakdo lahko v sosednji mali dvorani ogledal tudi likovne razstave, ki so tu neprestano na sporedu.

T.L.

B.

Pihalni orkester na republiški reviji

Pihalni orkester Jeseniških železarjev Jesenice, se z vso vnašo pripravljajo na tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije, ki bo v Kopru 23. in 24. junija tega leta.

Dne 5. maja je na izbirnem tekmovanju pihalnih orkestrrov Gorenjske, ki je bilo v Kranju, dosegel od 300 možnih točk 265,5 točke. Ta dosežek je lepo priznanje godbenikom za vložen trud pri študiju zelo zahtevnih skladb. S tem dosežkom godbeniki upajo, da so se uvrstili v finalno tekmovanje, ki bo v Kopru in na katerem bo sodelovalo 12 pihalnih orkestrrov iz Slovenije.

V pripravih za nastop na finalnem tekmovanju in da dosežejo čim boljši uspeh bo pihalni orkester pred tem tekmovanjem izvršil s programom za tekmovanje naslednje koncerte:

- v sredo 23. tega meseca od 18. do 19. ure v počastitev dneva mladosti na Blejski Dobravi — v vasi.
- v petek 8. junija od 16. do 17. ure pred domom Franceta Berglja,
- isti dan od 18. do 19. ure v Bazi na Plavžu,
- v ponedeljek 11. junija od 16. do 17. ure v bolnici Jesenice,
- isti dan od 18. do 19. ure pred Čufarjem na Plavžu,
- v sredo 20. junija od 18. do 19. ure pred gledališčem Toneta Čufarja na Jesenicah.

V slučaju slabega vremena koncert odpade. Na koncerte vabimo vse občane, da s svojo udeležbo podprejo prizadevanja godbenikov. Godbeniki

Naročite knjigo - Zločin pri Lenartu

Te dni bo izšla knjiga Jožeta Vidica Zločin pri Lenartu. Pisec, ki ga poznamo že po knjigi Beg z morišča, v najnovejšem delu obravnava resnično in izredno zanimivo zgodbo o komandirju varnostno obveščevalne službe, ki je bil hkrati agent gestapa in črne roke. V tej zgodbi nas pisec seznanja z zgodovino in zločini črne roke v Sloveniji.

Dobršen del knjige je posvečen vstaji v zgornje savski dolini. Zanimivi so spomini jeseniškega prvoborca Mirka Frankiča-Tilna o organizaciji prvega partizanskega taborišča na Mirci. Nadalje bo v knjigi splet dogodkov iz vasi pod Stolom, ki jih je avtor objavil pod skupnim naslovom Skrivnostni sestanek pri Mazovcu na Selu pri Zirovnici. Vida Jurman z Bleda pripoveduje o narodnem heroju Andreju Zvanu-Borisu, nekdanji smučarski as Rudi Finžgar pa o smučarskem tekmovanju v partizanih. Sledita še življenjepisa Albina Pibernika z Jesenic in Franja Krča s Sela pri Zirovnici. Seznanili se bomo, kako so padli zadnji partizani v Radovljici in Pažbarjev Jože iz Zasipa.

Pisec je precej prostora posvetil nekdanjemu žirovniškemu učitelju Viktorju Mokorelu-Zmagu, ki je padel kot sekretar rajonskega komiteja Sodražica.

Knjiga obsega 523 strani in je v njej 126 fotografij. Cena knjige je 140 din. Da bi omogočili delavcem železarne nakup knjige, smo se dogovorili z zavodom Borec za obročno odplačevanje, tako kot smo to storili s knjigo Beg z morišča. Knjigo bi plačali v sedmih obrokih po 20 dinarjev, ki bi jih odtrgali pri izplačilu OD. Kdor želi naročiti knjigo, naj izpolni naročilnico in naj jo pošlje na uredništvo Železarja. Naročilnica je hkrati vaše soglasje za obročno mesečno odtrgovanje od vašega osebnega dohodka.

NAROČILNICA ZA KNJIGO ZLOČIN PRI LENARTU

Podpisani

zaposlen v obratu delovni enoti.....

delavska številka

Naročam knjigo ZLOČIN PRI LENARTU cena 140 din, s čemer tudi dovoljujem, da se mi mesečni obroki po 20 din obračunavajo pri izplačilu mesečnega osebnega dohodka.

Datum

Podpis

Naročilnico oddajte najkasneje do 15. junija na UREDNIŠTVO ŽELEZARJA, ZPSŽ ŽELEZARNA JESENICE

Ljubljanska Drama na Jesenicah

Med skoraj redne obiske ljubljanske Drame na Jesenicah bo sodilo tudi gostovanje v četrtek, 31. maja, ob 19.30, ko se bodo v dvorani gledališča Tone Čufar predstavili z dramo A. P. Čehova v štirih dejanjih Tri sestre.

O slovitem ruskem pisatelju Čehovu verjetno ni treba posebej govoriti o njegovih kvalitetah, ki jih je dokazal tudi z nekaterimi drugimi deli, kot so Striček Vanja, Češnjev vrt in druge. O uspehi predstavi v izvedbi članov Drame pa verno govori podatek, da so imeli premiero drame Tri sestre že v marcu

1971. leta. Glede na zanimanje in velik obisk so dramo v letošnjem letu v režiji Jožeta Babiča obnovili. Tudi zasedba vlog potrjuje kvaliteto in prepričani smo, da bodo pritegnili vso pozornost jeseniških ljubiteljev gledališča. Če jih naštejemo samo nekaj, potem moramo omeniti Jurija Součka, Dušo Počkajeva, Ivo Zupančičeva, Janeza Albrehta, Rudija Kosmača in Toneta Gogala.

Ljubitelje gledališča posebej opozarjamo, da si pravčasno rezervirajo vstopnice v pisarni gledališča.

ODBOJKA

Izredna igra odbojkarjev

V soboto so bili ješeniški ljubitelji odbojke priča izredno dobri igri domačih igralcev. Zmagali so sicer odlični gostje iz Siska z rezultatom 3:1 (-11, 14, -8, -5), vendar, če upoštevamo, da gostje niso izgubili še nobene tekme, potem lahko rečemo, da je poraz časten. Toda to vseeno ni bila borba »mačke z mišjo«, kot bi marsikdo pričakoval; to je bila borba dveh precej enakovrednih moštev, v kateri pa je prevladala večja izkušnost gostov in odlična igra državnega reprezentanta Mladena Kosa. To

je bila tekma, kakršne na Jesenicah nismo videli že nekaj let. Ogorčen boj za vsako žogo, za vsako točko, dinamična in borbena tekma, ki je na trenutke vzdignila na noge še tako hladnokrvnega gledalca.

Prvi set je pripadel gostom, čeprav so se jim Jeseničani dokaj enakovredno upirali. Najlepši in najbolj zanimiv je bil nedvomno drugi set, ki ga v ogorčenem boju za zmago kar ni hotelo biti konec. Po vodstvu gostov s 14:13 so sledile številne menjave, končno izenačenje na 14:14,

nato pa zaslužena zmaga domačinov, ki so v tem setu dali vse od sebe. Tretji in četrti set sta zaslužno pripadla gostom, kljub temu pa je treba poudariti, da zmaga gostov ni bila lahka.

V nedeljo je na sporedu zadnje kolo, ki bo dokončno odločilo, kdo se bo moral posloviti od tekmovanja v tej ligi. Jeseničani se bodo v gosteh srečali z drugouvrščeno ekipo OK Kanala. Domačini so za Jeseničane izredno negoden nasprotnik. Če bodo Jeseničani igrali tako, kot so igrali na zadnjih tekmah, potem lahko pričakujemo, da se bodo iz Kanala vrnili z zmago. V primeru zmage so si Jeseničani že zagotovili obstoj v ligi (seveda če računa mo z zmago tudi v preloženih tekmah Jesenice : Karlovac, ki bo na sporedu 3. junija).

eva

Veleslalom pod Prisankom

V nedeljo, dne 20. maja je bilo tekmovanje učencev osnovnih šol občine Jesenice v veleslalomu v počastitev krajevnega praznika Kranjske gore in dneva mladosti. Tekmovanje je pripravilo šolsko športno društvo Kranjska gora na plazu pod Prisankom na Vršču.

Zaradi kratkega smučišča proga ni bila dolga in so jo vsi tekmovalci prevozili dvakrat. Startalo je okoli 30 tekmovalcev iz štirih osnovnih šol. Največ uspeha so imeli tekmovalci osnovne šole Pre-

žihov Voranc, ki so od štirih prvih mest osvojili kar tri.

Pri ml. pionirjih je zmagala Brigita Kejžar osnovna šola Koroška Bela s časom 61,2, druga je bila Saška Vesek in tretja Tatjana Tancar obe osnovna šola Tone Čufar.

Pri starejših pionirjih je zmagala Mojca Pesjak osnovna šola Prežihov Voranc s časom 60,0 pred Prestarjevo in Koširjevo obe osnovna šola Kranjska gora.

Pri mlajših pionirjih je zmagal Rok Štravs osnovna

šola Prežihov Voranc s časom 60,4, drugi je bil Stanko Dominko in tretji Silvo Smolej, oba osnovna šola Kranjska gora.

Pri starejših pionirjih je zmagal Sašo Oblak osnovna šola Prežihov Voranc s časom 49,4, drugi je bil Gaber Gmajnar, tretji Žiga Saksida oba osnovna šola Tone Čufar.

V kombinaciji za katero štejeta dva pionirja in ena pionirka je tako pri mlajših kot pri starejših zmagala osnovna šola Prežihov Voranc. Sašo

Redni kongres IFE bo v Avstriji

V prvih dneh pretečenega meseca je Zveza za kegljanje na ledu Slovenije prejela od svoje mednarodne zveze IFE vabilo, da se po svojih delegatih udeleži 25. rednega kongresa, ki bo v dneh 2. in 3. junija 1973 v Gradcu v Avstriji.

Dnevni red kongresa je nekoliko pestrejši in obširnejši, kot je običajno. Avstrija kot najmočnejša članica IFE po številu registriranih klubov in aktivnih tekmovalcev, želi tudi kongresu dati svoj poudarek in razsežnost.

Dva dni pred samim pričetkom kongresa je sklicana konferenca s predstavniki tehničnega odbora IFE in predstavniki proizvajalcev rekvizitov — čokov iz Avstrije in ZRN. Naslednji dan pa bo pričela z delom tehnična komisija IFE s precej obširnimi dnevnim redom.

V soboto 2. in nedeljo 3. junija bo potekalo redno delo kongresa z že ustaljenim dnevnim redom in zaključnim izletom udeležencev v kraj, kjer bo januarja prihodnjega leta evropsko prvenstvo 1974 v kegljanju na ledu.

Zelo verjetno bo na tem kongresu govora tudi o tem, kje bo naslednji redni kongres. Računamo, da pri nas v Jugoslaviji, ker je le malo verjetnosti, da bi kongres kakor tudi evropsko prvenstvo v naslednjem letu sprejele NDR ali Čehoslovaška.

O udeležbi naših delegatov je razpravljala odbor slovenske zveze na svoji zadnji seji in določil, da se kongresa udeležijo predsednik Edi Cenček in na lanskoletnem kongresu izvoljena delegata IFE Jože Kavalar in inž. Franc Vovčak.

Osrednja prireditev ob mesecu narcis bo v nedeljo

Glede na to, da je vreme prejšnjo soboto in nedeljo zjutraj slabo kazalo, je Turistično društvo Planina pod Golico odpravilo osrednjo prireditev v mesecu narcis.

Tako bo ta turistično-kulturna in zabavna prireditev, med katero se voli »lepotica narcis«, 27. maja po istem programu, kot je bilo objavljeno. Začetek prireditve bo naznanila godba na pihala iz Gorij, oblečena v narodne noše. »Lepotico narcis« bo lahko volil vsak udeleženec z drugim delom vstopnice. Nanjo bo napi-

sal številko ene od deklet, ki bodo kandidirale za ta naslov.

Prvo nagrado je prispevala Zavarovalnica Sava — enota Jesenice v vrednosti 500 din, drugo nagrado trgovsko podjetje Murka Lesce, poslovalnica Jesenice, tretjo nagrado pa so prispevala trgovska podjetja Zarja-Delikatosa in Rožca.

V kolikor bi bilo tudi ta dan slabo vreme, bo Radio Ljubljana do 8. ure zjutraj sporočil, da je prireditev preložena na nedeljo, 3. junija.

B.

Razpis

za vpis v 1. letnik gimnazije Jesenice za šolsko leto 1973/74. V šolskem letu 1973/74 bo gimnazija Jesenice sprejela do 105 dijakov v 1. letnik. Prošnje za razpis je treba vložiti do 20. junija 1973 na naslov: Razpisna komisija pri gimnaziji Jesenice.

Pogoji za vpis so naslednji:

1. uspešno dovršena osemletna osnovna šola
2. starost do 18 let

Kot prošnjo na razpis naj kandidati izpolnijo »Prijavo za vpis v 1. letnik gimnazije« (obrazec 1,20), ki se dobi v knjižarni. Priložiti je treba naslednje dokumente:

1. dijaško knjižico iz vseh nižjih razredov osnovne šole
2. zaključno spričevalo v originalu

Prijavo je treba kolkovati z 1.— din državne takse. Na zadnji strani prijave mora vsak dijak navesti, katerega tujega jezika se želi učiti poleg angleščine, ki je na šoli prvi obvezni tuji jezik. Drugi tuji jezik, ki bo prav tako obvezen, si bodo dijaki lahko izbrali. Za izbiranje predmeta prideta v poštev naslednja tuja jezika: nemščina in francoščina.

Kandidati, ki so 8. razred končali z dobrim ali z zadostnim uspehom, bodo opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika, angleškega jezika in matematike. Preizkus znanja bo 25. junija 1973. Točen razpored bo od 20. junija dalje objavljen na šolski oglasni deski.

Kandidatom, ki so 8. razred osnovne šole opravili z odličnim ali s prav dobrim uspehom, ne bo treba opravljati preizkusa znanja. Vsi kandidati naj se v sredo, dne 27. junija 1973 ob 9. uri zberejo v učilnici 4. b razreda, da bodo zvedeli za rezultate.

V šolskem letu 1973/74 bo ekonomska šola na Jesenicah sprejela do 35 kandidatov v 1. letnik. Prošnje za razpis je treba vložiti do 20. junija 1973 na naslov: Razpisna komisija pri ekonomski šoli Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1. Pogoji za vpis so isti kot za vpis na gimnazijo. Dijaki se bodo učili samo en obvezni tuji jezik in to angleščino, drugi jezik pa bo neobvezen, v kolikor se bo kdo zanj prijavil.

Kandidati, ki so 8. razred končali z dobrim ali z zadostnim uspehom, bodo opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika, angleškega jezika in matematike. Preizkus znanja bo 25. junija 1973. Točen razpored bo od 20. junija dalje objavljen na šolski oglasni deski.

Kandidatom, ki so 8. razred osnovne šole opravili z odličnim ali s prav dobrim uspehom, ne bo treba opravljati preizkusa znanja. Vsi kandidati, naj se v sredo, 27. junija 1973 ob 9. uri zberejo v učilnici 4. b razreda, da bodo zvedeli za rezultate.

Razpis

ZDRAVSTVENA ŠOLA JESENICE, Cesta Maršala Tita 113, razpisuje vpis v I. letnik štiriletnje šole za šolsko leto 1973/74.

V oddelek za medicinske sestre ambulantno-bolnične smeri bomo sprejeli 36 učencev in učenk.

Pogoji za sprejem so: da kandidat (-kinja) uspešno dokonča osnovno šolo.

Prošnje na obrazcu DZS 1,20 kolkovane s kolekom za 1 din bomo sprejemali do 25. 6. 1973.

Prošnji priložite naslednje priloge:

1. spričevalo o končani osnovni šoli
2. mnenje osnovne šole
3. rojstni list
4. izjavo staršev o vzdrževanju med šolanjem
5. zdravniško spričevalo

Sprejemnih izpitov ni. Kandidati si morajo preskrbeti kompletno delovno obleko za vsa štiri leta.

BALINANJE

V soboto 19. maja je bilo v Lescah gorenjsko prvenstvo v parih. Na prvenstvu je sodelovalo deset dvojic iz petih klubov. Zmagal je par Rebec — Humerca iz Radovljice pred jeseniškim parom Gučanac — Krive, tretji pa je

bil drugi jeseniški par Vudrič — Smolič. Prva dva para sta se uvrstila na slovensko prvenstvo, ki bo prihodnji mesec v Postojni.

V soboto 26. maja bo v Bazji ob 9. uri Gorenjsko prvenstvo gosameznikov.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

26. maja nem.-šved. barvni film **PIPI DOLGA NOGAVIČKA** ob 15. uri, režija Olle Hellbom, v glavni vlogi Inger Nilson

26. in 27. maja amer. barv. CS film **PRAVI KAVBOJI** ob 17. in 19. uri, režija Dick Richards, v glavni vlogi Gary Grimes

28. in 29. maja amer.-ital. CS barvni film **MRTVEGA PROSI, ŽIVEGA UBIJ** ob 17. in 19. uri, režija Joseph Warren, v glavni vlogi Klaus Kinski

30. maja amer.-ital. CS barvni film **SAMOMORILSKI KOMANDOSI** ob 17. in 19. uri, režija Camillo Gazzani, v glavni vlogi Aldo Ray

31. maja **ZAPRTO**

1. junija amer. CS barvni film **ZBOGOM GOSPOD CHIPS** ob 17. in 19. uri, režija Herbert Ross, v glavni vlogi Peter O'Toole

2. junija danski barvni film **V PEKLU MAMIL** ob 17. in 19. uri, režija Oyvind Vennerød, v glavni vlogi Sigrid Huun

Kino PLAVŽ

26. in 27. maja amer.-ital. CS barvni film **MRTVEGA PROSI, ŽIVEGA UBIJ**

27. maja nem.-šved. barvni film **PIPI DOLGA NOGAVIČKA** ob 10. uri

28. in 29. maja amer. CS barvni film **PRAVI KAVBOJI** ob 18. in 20. uri

30. maja **ZAPRTO**

31. maja jug. barvni film **IN BOG JE USTVARIL KAVARNIŠKO PEVKO** ob 18. in 20. uri

1. junija amer.-ital.-špan. CS barvni film **SAMOMORILSKI KOMANDOSI** ob 18. in 20. uri

2. junija angl.-ital. barvni film **NEKAJ SE SUŠLJA V MRAKU** ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE-MOJSTRANA

26. maja amer. CS barvni film **SERIF, TO JE DEZELA NASILJA**

27. maja amer. CS barvni film **TOPOVI ZA CORDOBA** 2. junija amer.-ital. CS barvni film **MRTVEGA PROSI, ŽIVEGA UBIJ**

Kino KRANJSKA GORA

26. maja amer. CS barvni film **TOPOVI ZA CORDOBA**

27. maja jug. barvni film **IN BOG JE USTVARIL KAVARNIŠKO PEVKO**

30. maja amer.-ital. CS barvni film **MRTVEGA PROSI, ŽIVEGA UBIJ**

31. maja amer.-ital.-špan. CS barvni film **SAMOMORILSKI KOMANDOSI**

2. junija amer. CS barvni film **PRAVI KAVBOJI**

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

26. maja ital. CS barvni film **KORBARI** ob 19. uri

27. maja nem.-šved. barvni film **PIPI DOLGA NOGAVIČKA** ob 17. uri

27. maja amer. CS barvni film **SERIF, TO JE DEZELA NASILJA** ob 19. uri

30. maja amer. CS barvni film **PRAVI KAVBOJI** ob 19. uri

2. junija jug. barvni film **IN BOG JE USTVARIL KAVARNIŠKO PEVKO** ob 19. uri

Gledališče

SOBOTA, 26. 5. 1973, ob 19.30 D. H. Lawrence: **SNAHA** — predstava v Kočevju na XVI. srečanju dramskih skupin Slovenije

CETRTEK, 31. 5. 1973, ob 19.30 A. P. Čehov: **TRI SESTRE** — gostovanje SNG Drame iz Ljubljane

V PEKLU MAMIL, je dansko-norveška filmska drama o mladih in mladih, ki je v teh dneh na sporedu v naših kinematografih.

Obvestilo potrošnikom

DEZURNE TRGOVINE V NEDELJO, 27. MAJA
— samopostrežba Zarja, Kašta 4 Plavž,
— samopostrežba, Kašta 2 na tržnici,
— samopostrežba na Javorniku.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in pradedka

ANTONA KOSMAČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so počastili njegov spomin na domu, poklonili vence in mu prinesli cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo krajevni organizaciji ZB NOV Javornik-Koroška Bela, občinskemu odboru združenja borcev za severno mejo Jesenice in Radovljica ter govornikom tov. Tišovu, tov. Jaku Svetini, tov. Stražišarju z Jesenic in tov. Zorku iz Radovljice za tople poslovilne besede in godbi za spremstvo. Naša iskrena zahvala sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih prvi pomagali.

Zalujoči: žena Mihaela, hčerki Tončka Jensterle in Francka z družinoma

ZAHVALA

Ob težki, mnogo prerani izgubi naše ljube žene, mami, ce, stare mame in tašče

ANGELE DRAKSLER roj. Svigelj

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji kdajkoli storili kaj dobrega. Iskrena hvala tudi mnogim darovalcem cvetja in vsem, ki so nam pomagali in nas tolažili v najtežjih dneh.

Zalujoči: mož Jože, hčerki Angelca in Jožica, zeta Jože in Franci ter vnukinji Irenca in Jana

ZAHVALA

Ob težki in tragični izgubi dragega moža, brata in strica

FRANCA REKARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v dneh težke izgube pomagali. Prav tako se zahvaljujemo voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo ter za poklonjene vence in cvetje. Vsem iskrena hvala!

Prisrčna hvala tudi vsemu zdravniškemu osebju internege oddelka bolnice Jesenice za prizadevanja, da bi mu rešili življenje. Posebno zahvalo izrekamo dr. Mihaelu Sajevicu za dolgotrajno zdravljenje. Vsem še enkrat hvala, ki ste z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Jerica, sestra Minka, brat Jože, Janko, Peregrin in ostalo sorodstvo

O B J A V A O PREPOVEDI NAKUPA

Republiška veterinarska uprava nas je obvestila, da neposredni proizvajalci iz Vojvodine ponujajo v odkup koruzo po domovih.

Glede na nevarnost, da se na ta in podoben način lahko prenese slinavka in parkljevka iz okuženih krajev Vojvodine tudi na naše območje, objavljamo strogo prepoved tega nakupa.

Veterinarska inšpekcija
skupščine občine
Jesenice

TVD PARTIZAN — UPRAVNI ODBOR POTREBUJE

v času od 19. junija — 30. avgusta v taboru Partizan v Baški za sezonsko zaposlitev naslednje sodelavce:

1 delovno mesto kuharice

3 delovna mesta pomočnic v kuhinji

Za pomoč v kuhinji se lahko prijavijo tudi osebe samo za eno ali več izmen, ki trajajo po 13 dni.

Osebnosti prejmejo po dogovoru.

Pismene prijave pošljite na naslov: TVD Partizan Jesenice, C. Železarjev 1, 64270 Jesenice, ali pa, da se zgledate osebno vsak torek in petek od 19. do 20. ure v domu Partizana na Jesenicah.

UPRAVA

Iščemo oskrbnika

Planinsko društvo Radovljica išče oskrbnika za Roblekov dom na Begunjsčici. Zaželen upokojen zakonski par. Zaposlitev je sezonska od 1.6. do 15.9. Osebnosti prejmejo po dogovoru. Prijave pošljite takoj na naslov: Planinsko društvo Radovljica, 64240 Radovljica.

RAZPIS

Upravni odbor Splošne bolnice Jesenice razglasa prosta delovna mesta za:

2 zdravnika specializanta iz anesteziologije

1 zdravnika rentgenologa ali specializanta

2 zdravnika specializanta iz interne medicine

1 rentgenskega tehnika

1 laboratorijskega tehnika

6 medicinskih sester

1 ekonomskega tehnika

1 administratorico (za otološki oddelek v Kranju)

Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na Splošno bolnico Jesenice do 31. 5. 1973. Razglas ostaja v veljavi do zasedbe delovnih mest.

ZAHVALA

V dneh neizmerne žalosti, ob izgubi predrage žene, mame, sestre in stare mame

MARIJE KODRICE

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nas tolažili, pomagali in predragi pokojnici izkazali zadnjo čast.

Prav posebno se za drago ceno usluge zahvaljujemo vsem sosedom, lastnikom osebnih avtomobilov in tov. Jožu Lavrinu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev, cvetja, pevcem in darovalcem denarne pomoči ter vsem, ki so predrago pokojnico v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Zalujoči: mož, otroci in ostali sorodniki

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnega vzdrževanja se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Ciril Noč

strojno vzdrževanje
žerjavni oddelek

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem in sindikalni organizaciji Bluming-Stekel valjarna Bela za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Matija Zamida

NOGOMET KOŠARKA

Jesenice : Bohinj 8:3 (3:1)

V soboto so naši nogometaši odigrali na domačem igrišču prvenstveno tekmo z moštvom Bohinja in zmagali z rezultatom 8:3 (3:1).

Naši so popolnoma zasluženo premagali nogometaše Bohinja. Bili so mnogo boljše nasprotnik, čeprav se niso preveč trudili. Dobro je igrala linija in napad, tako da gostje proti tehnično in fizično boljše pripravljenemu domačemu moštvu niso mogli nuditi večjega odpora. Po grobih napakah domačih obrambnih igralcev so dosegli tri gole in tako spremenili katastrofo v za njih časten poraz.

V soboto, 26. maja, so naši nogometaši prosti in igrajo šele 2. junija v zadnjem kolu prvenstva v Lescah proti domačemu moštvu.

Gole za naše so dosegli: Jerab 3, Karahodžič 2, Komel 2 in Grumerač.

Mladinci so v nedeljo imeli v gosteh prav tako moštvo Bohinja, katerega so premagali z rezultatom 4:0 (2:0).

Gostje iz Bohinja se niso mogli uspešno upirati mnogo boljšim mladim nogometašem Jesenic, ki so imeli vso tekmo pobudo v svojih rokah. Zaslužno so premagali svojo nasprotnike in rezultat bi bil lahko še izdat-

nejši, če bi naši napadalci izkoristili vsaj polovico stodstotnih priložnosti, ki so jih imeli pred golom Bohinjcev.

Gole za naše so dosegli: Kocjan 2 in Šmid 2.

Pionirji so izkoristili premor v prvenstvu za sodelovanje na tradicionalnem pionirskem turnirju, katerega prireja TVD Partizan Bohinj v počastitev 25. maja — dneva mladosti in rojstnega dneva tov. Tita. Na letošnjem turnirju je zmagalo moštvo iz Lesc, ki je v finalu premagalo domačine, v drugi tekmi pa so naši premagali moštvo Alpleša in osvojili tretje mesto na turnirju.

V četrtek, 24. maja, igrajo naši pionirji v Lescah zastalo prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi pionirji.

Le nekaj minut nepazljivosti

Marles : Jesenice
84:69 (39:29)

Uvodne minute srečanja so pripadle domačinom, vendar so Jeseničani takoj uredili svoje vrste in prevzeli igro v svoje roke. Igra naših je pri tem bila zelo dobra, premišljena, kar je pa najvažnejše tudi učinkovita. Plod tega je bilo stalno vodstvo gostov za štiri do šest točk razlike, čeprav so se domačini maksimalno trudili ter na vse načine poskušali ogroziti prednost naših. To jim nikakor ni uspevalo in smo

po izteku prve polovice prvega polčasa dobili vtis, da imajo naši velike in povsem realne možnosti za končno zmago, pa čeprav so domačini pred srečanjem bili veliki favoriti.

Toda košarka je šport, v katerem se ne sme delati »računa brez krčmarja«, vse do zadnjih minut srečanja. Namreč, ko je izgledalo, da Jeseničani držijo igro povsem na svojih vajetih, pri rezultatu 20:16 v njihovo korist v 14. minuti prvega polčasa in je bilo samo vprašanje časa, ko bodo povečali to razliko, so prišli usodni trenutki za goste. Nekaj slabo organiziranih napadov, nekaj nekontroliranih podaj in metov na koš, ki se niso končali v košu domačinov, temveč so jih ti prestregli in takoj organizirali hitre protinapade, so povzročili, da so Mariborčani v petih minutah dosegli kar 21 košev, Jeseničani pa nobenega. V teh trenut-

kih so naši delovali kot razbita vojska in v njihovih vrstah ni bilo igralca, ki bi umiril igro.

Tako je slaba igra v omejenih petih minutah prinesla veliko razliko v korist domačinov, ki jo naši v nadaljevanju niso mogli bistveno zmanjšati, čeprav so na trenutke zaigrali zelo dobro in premišljeno. Rezultat so sicer nekajkrat zmanjšali, enkrat celo na osem točk, toda domačini so imeli poleg sigurnega vodstva na svoji strani tudi domače občinstvo, ki je z bodrenjem samo pripomoglo, da so tudi v kritičnih trenutkih ohranili živce in zbranost ter na koncu zasluženo slavili zmago. Koše za naše so dosegli: Lozar 12, Pirih 18, Vauhnik 11, Vujačić 20, Šmid 2, Dragojevič 6.

V naslednjem kolu se bodo naši košarkarji pomerili z moštvom Branika. Tekma bo to soboto ob 19.30 na igrišču Podmežaklja.

Smučarski dan ŠD Jesenice

Ob zaključku letošnje smučarske sezone se bodo naši smučarji še enkrat zbrali in sicer v nedeljo 27. maja.

Takrat bo tekmovalje v okviru društva na katerem pa bodo sodelovali še skakalci in tekači, nekdanji in sedanji tekmovalci. Tekmovanje pod Prisankom bo torej »Smučarski dan« smučarskega društva, ki se bo po tekmovalju nadaljeval ob tovariškem srečanju pri Eriki.

Dopoldansko tekmovalje v veleslalomu bo ob 10. uri. Razglasitev rezultatov pa ob 13. uri pri Eriki v Kranjski gori.

Na tekmovalje in zaključek so torej vabljeni vsi sedanji in nekdanji tekmovalci, ki so predstavljali naše področje doma in v tujini.

Tekmovanje v malem nogometu na Blejski Dobravi

Aktiv Zveze mladine Slovenije — Blejska Dobrava, je priredil v nedeljo, 20. maja, turnir v malem nogometu za Špikov memorial, v spomin na padle skojevce. Na turnirju so sodelovala moštva iz Hrušice, Zelezarne, JLA, Društva prijateljev Hajduka in domačin Blejska Dobrava. Zmagalo je moštvo Društva prijateljev Hajduka, ki je tudi prikazalo najboljši nogomet med vsemi nastopajočimi moštvami. Ostala moštva so se zvrstila takole: 2. Blejska Dobrava, 3. Zelezarna, 4. JLA in 5. mesto Hrušica.

nja, Jesenice in mladinska reprezentanca Slovenije. Turnir bo 24. in 25. maja na nogometnem igrišču Podmežaklja.

TRIM

KOŠARKA

Košarkarice Jesenic izstopile iz I. SKL

V četrtek, 17. maja se je na svoji redni seji upravniki odbora košarkarskega kluba soglasno odločil, da članska ženska ekipa Jesenic izstopi iz slovenske košarkarske lige.

Sklep so soglasno sprejeli, po pregledu finančnega stanja v klubu. Torej je edini vzrok za ta korak slabo finančno stanje.

Košarkarski klub Jesenic dobi letno 2,5 milijona starih dinarjev od športnega društva Jesenice. Če k temu prištejemo še pomoč nekaterih podjetij, ki bo morda dosegla 1 milijon starih dinarjev, po temeljitih premislekih in izračunih lahko ugotovimo, da 3,5 milijona starih dinarjev zadostuje za tekmovalno moško člansko ekipo. Okrog dva milijona letno pa bi za sodelovanje v ligi potrebovali več za žensko ekipo.

Vsak ljubitelj športa, posebno pa še prijatelji KK Jesenic bodo spoznali, da je bil ta korak izstopa sicer tvegan, vendar pa v sedanjem stanju edina možna rešitev.

Pri KK Jesenice se sicer zavedajo kaj lahko ta korak pomeni za nadaljnji razvoj ženske košarke na Jesenicah.

Po izkušnjah v nekaterih lahko vidimo kakšne posledice so imeli takšni koraki. drugih športnih panogah. Znano je, da je pot za ponovno uvrstitev v višji kvaliteten razred težka še posebno če se je pri tem treba boriti tudi z denarjem. Vendar pa pri KK Jesenice upajo, da ne bo tako kot je bilo pred leti na primer z nogometom, ki se že vrsto let bori za ponovno uvrstitev v višji kvaliteten razred.

Da do stagnacije, oziroma do propada ženske košarke na Jesenicah ne bo prišlo, so pri KK Jesenice trdno prepričani. Ljubezen do kluba, do košarke, izreden kolektiv mladih košarkaric, bo ob pomoči kluba premagal sedanje stanje. Dekleta so takoj, ko so izvedele za odločitev UO kluba, skupaj s svojim trenerjem sklenile, da bodo trenirale še bolj vestno kot dosedaj in tako vsej športni javnosti dokazale, da zaslužijo več podpore kot do sedaj.

Prav tako so nekoliko razočarane sprejele odločitev UO kluba tudi pionirke, ki so se v četrtek dokaj številno ude-

ležile treninga novo ustanovljene pionirske ekipe.

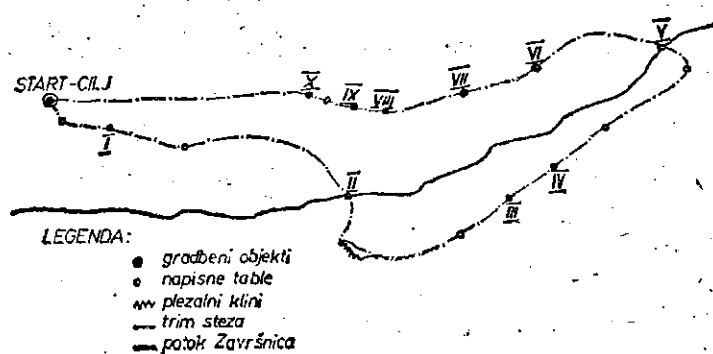
Vsa dekleta, tako pionirke kot članice oziroma mladinke, se zavedajo, da UO drugačne odločitve ni mogel sprejeti. Razumejo težko stanje v klubu, toda odločile so se, da bodo s svojim delom dokazale, da morda še v prihodnji sezoni če se stanje izboljša, povrnejo jeseniški košarki mesto, kakršnega so v slovenski ženski konkurenci vse do sedaj imele.

Deset mladink in okrog petnajst pionirk se bo vso sezono vestno pripravljalo na dva turnirja in sicer slovensko pionirsko in slovensko mladinsko prvenstvo. Njihova edina želja je, da se bodo pri klubu zbrala vsaj minimalna sredstva, da se bodo teh tekmovalj lahko udeležila.

Prav gotovo pa je razumevanje vseh igralcev, od pionirk do starejših igralcev, ki so v zdnjem času še pričele trenirati, da bi v ligi pomagale mlajšim kolegicam več kot pohvalno. Želimo jim lahko le, da bo v obeh moštvih, ki se bosta pripravljali za zgoraj omenjena turnirja, ostalo takšno prijateljsko vzdušje, da bi se v teh skromnih pogojih čim bolj pripravile in da bi že v prihodnji sezoni uspeli zbrati toliko sredstev, da bi se morda udeležile kvalifikacij za povratek v 1. ligo. To zadnje pa bo težka naloga upravnega odbora KK Jesenic. To je edina želja vseh igralcev, igralcev, trenerjev in drugih simpatizerjev kluba.

Jutri otvoritev TRIM steze v Završnici

TRIM STEZA ZAVRŠNICA

Jutri, v soboto 26. maja, ob 15. uri popoldan bodo v Završnici izročili svojemu namenu novo TRIM stezo. To je prvi tovrstni rekreacijski objekt v naši občini. Obširneje o novi TRIM stezi bomo pisali v naši prihodnji številki.